

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада—Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 119 ◆ П'ятниця, 21 червня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

А ТЕПЕР СПРОБУЄМО ЗЛЕТІТИ...

Реклама вилтокує: літайте літаками!

Аж смішно. Так, ніби ми маємо змогу літати чимось іншим — повітряними кулями, дельтапланами міжрайонного сподучення, дирижаблями чи просто на міті!

Що ж нам лишається — літаємо літаками.

І навіть чудово пристосовуємо цей незручний вид транспорту до наших непомірних матеріальних та духовних потреб. Завантажимо, і — як сказано в одному повітрофлотському анекдоті, а тепер спробуємо з усім оцим злетіти...

«З чим саме?» — делікатно перепитую нас перед вильотом Спеціальний Песик... (Закінчення на 9-й сторінці).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

НАСИЧЕНОЮ і різноманітною була програма перебування на Україні делегації польських парламентаріє. Про це вони заявили на прас-конференції, яка відбулась у Генеральному консульстві Республіки Польща в Києві.

Як відомо, в жовтні минулого року під час офіційного візиту міністра закордонних справ Республіки Польща К.Скубішевського на Україну було підписано Декларацію про принципи і основні напрями розвитку польсько-українських відносин, сказав глава делегації Е. Журавецький. У ній, зокрема, говориться про поліпшення становища національних меншостей — української в Польщі і польської на Україні, гарантування їм можливостей задоволення культурних, релігійних потреб, навчання рідною мовою. Зарубіжні гості працювали в комісії Верховної Ради України, де обговорювали питання встановлення безпосередніх контактів на рівні уряду, профспілок, інших організацій, а також між спеціалістами різних областей і просто між людьми. Велику увагу було приділено обміну інформацією.

Гості мали розмову з першим заступником Голови Верховної Ради УРСР І. Плющем. Вони також побували в МЗС УРСР, Львівській області Раді, народних депутатах.

У зустріччях і розмовах взяв участь генеральний консул Республіки Польща в Києві Р. Поліновський.

«СВИТІ» ШІЄ... ДЕРЖАВНІСТ

Вечірні засідання 19 червня

— Я хотів би товариші відверто запитати у вас, Ткаченка, коли він, як особа відповідальна в уряді за агропромисловий комплекс, говоривши чесно, не подобається когось зачекати, а не залізати за трибуну, що у нас все є, і навіть у п'ять разів більше порівняно з мільйонним роком, — ці слова голови Комісії Верховної Ради УРСР з питань відокремлення соціального розвитку села Василя Сухого по суті є повною характеристикою промови державного міністра УРСР по аграрній політиці і продовольству міністра сільськогосподарства УРСР Олександра Ткаченка. Бо, судачи з вірашу обличчя депутатів-аграрів, він слухав доповідь з питання «Про здійснення невідкладних заходів щодо поліпшення фінансового і економічного становища колгоспів і радгоспів з метою зменшення соціального розвитку села», вони не знали чому втричі: тому, що бачать на практиці, що швидко, так, можливо, реалізує, чи швидко прийдуть перед ними Олександр Миколайович, Навелке, до наступного, раннього засідання вони зуміли проаналізувати й належно оцінити цю промову. Але, судячи з реакції залу, нашвидкуруч скрося «світло» у вигляді проекту постанови, запропонованої парламентом, одержати таку ж оцінку, як згадують «охрипові».

Не беручи судити й внаслідок досвідчених ідей промови шановного держміністра, але на двох моментах неможливо не зупинитися. Хоча б тому, що на мою думку, шановний Олександр Миколайович не каже, або не хоче знати дійсного стану справ у республіці щодо виділення матеріала сільським індивідуальним забудовникам та продажу працівників агропромислового комплексу легкових автомобілів.

Щодо першого, то промові засвідчили таке: «Як засвідчила перевірка на місцях... пелга сільським індивідуальним забудовникам виділяється першочергово, за списками, затвердженими відповідними місцевими Радами». Все тут правля, але пологаша. Бо, коли б Олександр Ткаченко хотів на хайну слухачів з міністерських висот до сільрадських, то він переконався б,

що отим «першочерговим» виділитиметься. Приміром, фонди Гоголівської сільської Ради на цей рік аж... 10 тисяч гектар на сотні забудовників! А тим часом... А тим часом село, яке знаходиться під Києвом, активно освоєють жителі міста. Ви-плачують грішні гроші, сучасні вони поспукували сотні будинків, в яких ніхто не проживав, і інші тут вирости не встигли, на коню з яких пішло від 30 до 50 тисяч цегли.

Механізатори ж чи дворці не по кишені викунтати одним махом будинок у когось власника? Щодо будматеріалів, то їх просто немає. Що ж залишається робити працівникові радгоспу? Вибачте на словах, але навіть якщо б іся влішуватися длірником у Києві. А ми тим часом лемімо ліквідувати сільоз на ниві аграрію і замикати селом й... продовжимо вести щоденного ту ж лічницю політику. Не помишам, чя робимо вигляд, що не бачимо, як нашою Києва, там гриби після дощу, виростають на радгоспних землях багаторічними котовичами, які пригноблені садовими будинками. Хоча вони, як не держміністри, знають, що власникам таких будинків у селі Києвиці Броварського району (всього одна вулиця електрички від Києва у бік Нікнина) є значна частина і робіт підслішки. А тим часом будинок Броварськбуд неодолевав минулого року майже півмільйона цегли. Зауважити, слубда, який би звідти житло та виробничі приміщення, заклада соціальну роботу на селі. Ось вона — ціна сіль і реальних жителів.

Не може не зацікавити й багатобачення: «Для продажу сільським жителям, які працюють в агропромисловому комплексі та соціальній сфері на селі, буде наведено 60 відсотків автомобілів, виділених республіці». Хотілось би повірити, та ніяк не можу. Бо практика засвідчує, що саме до тих, хто їх заслужує, авто не надходить. Приміром, оператор машинного догляду одного з радгоспів Київщини майже три роки чекає, доки жінка, яка працює, поведомлення на придбання автомобіля як переможцю обласного соціального змагання. Більше

тоса, ємо завантити, що доловина (плюс-мінус 10 відсотків) автомобілів для працівників сільського господарства розходиться з грубим порушенням черговості. І ніхто за це, як свідчать газети публікації, ніякої відповідальності не несе. Бо при вирішенні розподілу житла, наприклад, у нас не рується відповідним законодавством. Щодо автомобілів, ніяк ніхто не чинить чорного ринку на який від вартості дво-тринадцяти інаварти, то тут кожний керівник господарства разом з головою районної Ради може вирішити те питання, як йому забажається. Кожен ж задумується, чому в даний момент досі немає ідеального порядку, одауа ж у пам'яті спливає сакраментальне: напевне, комусь це вигідно...

Сільське господарство ки... найбільшочі питання. Поскольку лише що таким воно залишається яного при прямому саботажі фермерства в багатьох областях, неможливо апропорують рішучо змінювати структуру управління, прагнени упрямляти усіх ривнів за будь-яку ціну утримати в тій малескому, але економічному кріслі. Якщо до цього всього додати те й відсутність переробної промисловості у сільському господарстві, неефективну техніку й технології, то не скоро це селянин нагодує країну. І навіть в черговий раз, коли заваляні всі радгоспні знаряддя, винних обов'язково знайдуть: погору, фермерів і це бачимо. Очевидно, до кінця скликання наш парламент обов'язково державного міністра УРСР по аграрній політиці і продовольству. Бо у нас вже звикли шукати винних, не змінюючи системи роботи в цілому. А в цьому анакладу, який практично не все одне, що потратити в зачарованому.

Депутати запропонували деякі зміни і доповнення до Конституції (Основного Закону) Української РСР, схвалили концепцію нової Конституції республіки і доручили Конституційній Комісії розробити на її основі Конституцію України.

Василь ТУЛУК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

ПОСТАНОВА Верховної Ради Української РСР Про призначення Міністра зоонізоономічних зв'язків Української РСР

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки постановляє:
Призначити тов. Кравченка Валерія Олександровича Міністром зоонізоономічних зв'язків Української РСР.

Голова Верховної Ради
Української РСР
І. КРАВЧУК.

м. Київ
19 червня 1991 року.
КРАВЧЕНКО
Валерій Олександрович

Валерій Олександрович Кравченко, 1941 року народження, українця, член КПРС з 1967 року, освіта вища — в 1971 році закінчив Київський політехнічний інститут, в 1975 році — Всесоюзний академічний інститут торгівлі. За фахом інженер-електромеханік та економіст зовнішньої торгівлі. Трудову діяльність розпочав у 1959 році в інженерно-технічній правова обслуговування на заводі. Після служби в Радянській Армії з 1964 по 1972 рік працював інженером, старшим інженером, заступником технічним сектором інституту електродинаміки Академії наук УРСР. По закінченні Академії зовнішньої торгівлі з 1975 року — інженер, старший інженер, з 1977 року — заступник уповноваженого Міністерства зовнішніх зв'язків Раді Міністрів УРСР.

ПОСТАНОВА Верховної Ради Української РСР Про призначення Міністра охорони навколишнього природного середовища Української РСР

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки постановляє:
Призначити тов. Щербак Юрія Миколайовича Міністром охорони навколишнього природного середовища Української РСР.

Голова Верховної Ради
Української РСР
І. КРАВЧУК.

м. Київ
19 червня 1991 року.
ЩЕРБАК
Юрій Миколайович

Юрій Миколайович Щербак народився у 1934 році, українця, освіта вища — в 1958 році закінчив Київський медичний інститут імені академіка О. О. Богомольця, за фахом санітарний лікар, доктор медичних наук. Трудову діяльність розпочав у 1958 році в інженерно-науковій спеціалізації, потім в старшим науковим співробітником, консультантом Київського науково-дослідного інституту епідеміології та інфекційних захворювань, де працював до 1987 року. Народний депутат, член Верховної Ради Української РСР. Член Ціпків львівських України з 1966 року. Автор прозових і поетичних творів, публіцистичних творів, драматургічних п'єс. Очолює латрію зелених України.

ПОСТАНОВА Верховної Ради Української РСР Про призначення Міністра власності і демонополізації виробництва Української РСР

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки постановляє:
Призначити тов. Сальнікова Віктора Григоровича Міністром у справах роздержавлення власності і де-

м. Київ
19 червня 1991 року.

Міністерства суановбудовної промисловості СРСР. Сальніков — начальник планово-економічного відділу — головний економіст, заступник директора Київського заводу автоматів імені Г. І. Петровського. З 1982 року — перший заступник начальника, начальник Київського головного територіального управління Держкомстату УРСР, з 1986 року — заступник голови Держкомстату УРСР. З 1987 року — перший заступник голови Київського місцяминовного управління. Голова планової комісії, з 1988 року — перший заступник голови Київського місцяминовного управління. З 1962 року — начальник планово-економічного відділу, головний економіст підприємства № 2

у 1991 році призначається заступником міністра промисловості будівельних матеріалів УРСР.

Голови без тракторів чи керівництво... без голови?

Ранкові засідання 20 червня

Депутат обговорив проект Постанови Верховної Ради УРСР «Про здійснення невідкладних заходів щодо поліпшення фінансового і економічного становища колгоспів і радгоспів та прискорення соціального розвитку села», виступ держспівробіт О. Ткаченка та голів постійних комісій парламенту В. Сухого й А. Чепурного, які відповіли за агропромисловий комплекс України. У відповідь на пропозиції до постанови № 42 Кібушній міністр УРСР «Про комплексне в 1991 році додаткових затрат підприємств і організацій агропромислового комплексу республіки в зв'язку з реформою ціноутворення».

Із самого початку роботи, поздовженим з днем карантина депутати М. Хоменка, В. Стадніченка, В. О. Стариченка, М. Порозовича, парламентарії в ходу втілювали у впр обговорення невідкладних проблем республіки.

так би мовити, одного того або й кількох «хлопців». І. Табурницький (Дніпропетровщина) виступив за негайне вирішення проблем оподаткування підприємств і відрахування валюты по «оборуду» встановленому на рівні Польщі. Президентом інформую державу. І. Деркач (Львівщина) наполягав, щоб депутатам ас-танти дали на ознайомлення статистичні дані щодо огагаровської комітету, який вкотре текст Союзного договору. М. Байрака (Хмельницька) виступив за негайне надання підприємствам фінансових прав на вирішення власних мдрових проблем, бо чинне вилучення зарплати тільки на його мдровітупілітійно комбінаті «Кри-

вористаль» не вистачає 3,5 тисячі працівників. І. Кравчук адрару ж доручив Національному банку України, тин і комісії парламенту з розвитку базових галузей підготувати необхідний документ. Д. Пашутич запропонував на найвищому рівні вирішити питання компенсації німецькою півмільйону грошей України, колишніх «осаборів».

А після цього повернувшись до села, і Верховна Рада і Кабінет міністрів потрапили в ситуацію, коли виступили ініціатори. І слова, виснесені в заголовком матеріалу, стали ледьмовитим обговорення. І не дивно, що не найбільше документів, прайтійких організацій різних рівнів і статусу,

стосується саме агропромислового комплексу, а сільбін було сказано слів і не задовольняє. Пашутич ініціатор сії з цих проблем виступили, за інформацією І. Кравчука, 93 народні депутати, є задоволені. Пашутич ініціатор сії з цих проблем виступили, за інформацією І. Кравчука, 93 народні депутати, є задоволені. Пашутич ініціатор сії з цих проблем виступили, за інформацією І. Кравчука, 93 народні депутати, є задоволені.

То що це — подана податка як погане ІІ втілення в життя? — надвиринто-рично запитує себе і всіх присутніх депутатів Б. Чупришин.

(Заняття на 4-й сесії.)

КАЛІМЕНЕ Ірина Онуфріївна. Міноритарний виборчий округ № 274, що на Львівщині. 1990 року народження, укр. мова, безпартична, заступник Львівського держуправління Ірини І. Франка, филолог.

Навчальним управлінням народної освіти виконує Львівського обласного народного депутата.

Голови без тракторів чи керівництво... без голов?

(Закликання). Початок на 3-й стор., що в Дніпропетровщині. Діагностика, що в Києві, і голівка в світі неконвенційної економічної реформи не досконалі, і втілення її неадекватні, село продовжує грабувати.

У той час, коли у нас лише 25-30 відсотків вироблено олівців Радянської Союзі експорту, 25 років вкладає десятиліття мільярдів доларів у розвиток сільськогосподарства США і Канади, купуючи зерно у тайвських фермерів, — сумно іронізував О. Сидоренко (Богданівський район). «Краще б ці гроші віддали нашому селянину». На Україні уряд планувати в хвості економічної реформи і ціни інтенсивних культур не робить, — сказав М. Шарбан (Полтавщина). Купуючи у нас мільйони тонн зерна з однією ціною, а продаючи населенню за вдвічі більше, держава втрачає прибуток у кишеньку.

Депутат В. Філенко (Харківщина) констатував: «До сіль. мас. завмирає загальногоспод. Олівець корупції тримає селянина за горло, другою — палкає «Гастри» Продажа сел. мас. мас. загмирає загальногоспод. Олівець корупції тримає селянина за горло, другою — палкає «Гастри» Продажа сел. мас. мас. загмирає загальногоспод. Олівець корупції тримає селянина за горло, другою — палкає «Гастри»

Серед багатьох пропозицій була й така — 1. Ликвідувати (суперфіналізація) загальногоспод. олівець уряд не вирішує проблеми села, то його місце у відстані. Кабінет міністрів не виконав постанову № 442 запроваджену звільнити АП з 1 липня 1991 року від планів до позабюджетних фондів стабілізації економіки (811 млн. грн.), з 15 червня 1991 року зняти на 30 відсотків ціни на комбикорм, доплатити до державних закупівельних ціл на сільськогосподарську держ. закупівельну й увесь обсяг виробленої, заборонити промисловості дитини щодо сільськогосподарського господарства, заборонити продаж сільськогосподарської продукції за межі республіки тощо. «Держміст» з економіки А. Миченко назвав це «збирання зусиль, уривки в одні кулаки» і навіть претендувати на подяку. Депутати, звісно, утрималися. Чи допоможуть потуги уряду селу, ми побачимо в магазинах. І завтра, і післязавтра...

Володимир СКАЧКО, парламентський кореспондент «Голосу України».

Що ви найбільше любите готувати для сім'ї, наприклад, на свята?

— То надзвичайно важке запитання, але... легко.

— Завжди відється в мні інших умовах дістати все необхідне?

— О, дуже важко... Ви знаєте, я взагалі не люблю

І ВСЕ-ТАКИ — ЦЕРБАК

За другим «заходом» Верховна Рада УРСР затвердила міністерство охорони природного середовища УРСР Ю. Цербака. Наш кореспондент зустрівся з ним і попросив відповісти на кілька запитань.

— Юрію Міноритарному, хоч і не буду оригінальним, але дозвольте подивитися нас із затвердженням.

— Дякую.

— Якій стався портфель міністра?

— Мабути, найважливіше. Самі знаєте, яка екологічна ситуація в республіці. І справа не тільки в чорному білосвітській катастрофі та її страшних наслідках. Найстрашніше — людська здатність адаптуватися до того жактивного, божевільного світу, в якому ми сьогодні живемо.

— Нова мігла по-новому мете. Як ви в відповіді на це народне прислів'я?

— Не хочу бути мітлою.

«жидончик» запитав, та воно, певно, й дивно ділит тут, у Червоній Раді, депутатам на жінок і чоловіків. Ми всі — істоти, а не жиди. До того ж наші діти...

— Що ж, давайте по-новітньому. Коли говорять «Україна», що асоціюється з нас із цим словом?

— За дев'ять років у нощахорбах я мала час над цим питанням подумати. Уже без зайвої романтики. То був час, коли я запитувала себе: що ж мене Україна і що ж я в ній люблю? Отоді й зрозуміла: її високу духовність. Це є той кристал, та квітня, що проростає з українського ґрунту неповторності своєї краси і вникається в музиці і пісні України, в творчості її гених, у її змаганні за свободу.

Сьогодні ми можемо з гіркою гордістю сказати, ми не завоювали людської свободи чужою землею, це нас завоювали. Ми ж і для кого не бували тюрмою — це для нас, для України, для України. Ми не мали власних королів, імператорів, царів і дик-

таторів — нас гнобили чужі. Перед обличчям Бога не маємо гріха насильства, але маємо ідеал воли. Отже, я вважаю, що це — українська.

— Ви вважаєте, що сьогодні прийшов час України?

— Я все життя жила по той час, коли побачу символічній прапору, почую музику давню, зустріну дівчатку і хлопчиків в українському вбранні, які співають тім же Батьківщині. Я вірила в це в школі, в університеті, в еміграції, але коли я виходила з ув'язнення, вже знаю, не вірнула. Я отоді все невдоволю і сталося. Швидко й безповоротно, спійняю, без крові, а з молитвою, з вірою. Адже революція — це завжди жорстоко, з суцільною тоді ганьбою революційно-істеричний невроз. Та це ще не свобода.

Нелегко буде, бо українці не вірять, але замість цього діють мають власного психологічно закладеного ставлення до своєї державності. Ми й досі по духу, децю анархичні, і це не дуже добре. Люди повинні мати ідею, яка б їх

програму виконавання короду, розкошування розкошу на 10-й повинні бути забезпечені перспективні забезпечені населення екологічно чистими харчовими продуктами, питною водою, а також охороною усього комплексу природи, без якої людина не може жити.

— Ви — лідер Парії зелені України, голова Української екологічної асоціації «Зелений світ», а тепер уже й міністр. Чи не збирається зняти з себе якусь нагошу?

— Я вже подав заяву на звільнення мене від обов'язків голови асоціації «Зелений світ». А в Парії зелені України зберігаю членство.

Володимир ОЛЕКСІЄНКО.

Весняний привоз

А 500 НЕ ПРИЙДІ... НЕ СТАВ ХАТУ З ЛО...

Володимир СКАЧКО, парламентський кореспондент «Голосу України».

У Києві закінчується весняний привоз на службу в армію. Істотні проблеми одягати військову обмундировку, присутність як військовий батальйон. Подвійний спосіб матеріялу, просять пошукати нові...

Вся, ви завжди Баз пробили, особливо, якщо вразовується існуючий Закон СРСР про військовий обов'язок на рішення Верховної Ради УРСР і Ради Міністрів республіки про проходження військової служби новобранцями на території України!

— Яраз у зв'язку з цим проблем не виникає, — розповідає начальник відділу військового комісаріату локмента Володимир Недеский. — Всім, хто бажав служити на Україні, надається така можливість. За її межами будуть відправляти лише ті, хто матимуть особисту згоду. До речі, повнолітні призвані як такі завжди матимуть...

У нас проблема інша — понад 500 тисяч не увійшли на призваний пункт, не бажали служити в армії. І не тому, що боїться їхати в інші регіони. Спрощеною негативна інформація про службу в армії, а інколи й негативні наміри не мають втручання.

Але, незважаючи на ці обставини, моральна складова, що весняний привоз буде здійснено устично.

Василь АНДРУХІВ, Фото АНДРИХІВ КОТЛЯРЧУКА.

півною мірою дисциплінувати їх у зорганізувала. Воля є — це наша духовність. Ми жинемо в цьому світі не тільки заради того, щоб цим цінним і багатим, там само, як і аерно засігне в землю не для того, щоб умістити в себе всі свої сони. Зерно має прорости, і ми, люди, теж.

Ще варто зрозуміти, наші діти, а жовтеньові. Прокляте, але, щоб не втратити нашу молодість. А зробити це зможемо тоді, коли усвідомимо, за нами трагедія, перед нами — велика надія, тож не поводимо себе, як раби, розмножуючи себе ідеями на дрібні досконалих. Величчя ідеї свободи неможливо змусити з людським антропоцентричним ідеалом фашизму, комунізму, тоталітаризму, де ніде, людини перетворюють на ватку.

— А за що вас засудили?

— Фактично за те, що я нам тільки сказав. Це була сатанська, апокаліптична влада найстрашнішого з націоналістичним ідеалом.

Комуністична влада позбавля людину розуміння того, що кожен з нас — це зв'язок

Ситуація

АВТОГОНКИ ПО-РАЙКОНО

Не думав Олександр Пилип, начальник позаводового охорони Барвиського РВБС, що за півроку до цього назавжди вийде з життя. Навіть у Афганістані, де підполковник Пилип став кавалером ордена Червоної Зірки, було легше. А сьогодні в Варш, що на Чернігівщині, поргують під полковнику «неформальним» званням. А все через те, що Олександр Пилип «неправильно» (як йому авторитетно) згодом повелися знову в фаршу, що «перезаконом всі світи».

Одного разу РВБС провело по лінії ДА рейд по в'їзду і треба ж було так транзитно, що напередодні до Варш з'явилися керівники райкомів і райспівробітників. Секретар райкому, який гостинний господар, розумів, що товариш-інженер не відволікся поможувати красивим райкому. І коли ввечері поверталися гості до райцентру (протокол, складений

дільничком, стверджує, що муніципальні райкому, на з'явився свідок, ці, які виконали, але в відомості люди несли, мавав аттестовані в Довелася зусилля, щоб діти. Ким він секретар райкому. Бойдо. До якого стамі міщанини, які могли зовтокол.

Протокол, що напередодні до Варш з'явилися керівники райкомів і райспівробітників. Секретар райкому, який гостинний господар, розумів, що товариш-інженер не відволікся поможувати красивим райкому. І коли ввечері поверталися гості до райцентру (протокол, складений

Деталі

Акціонерний концерн «Черкаси» запросив до інвестицій в області італійського бізнесу. Беручи до уваги «Морденті», які всі виступили спорудити в Корсусь Шевченківського району для виготовлення поновленої пральної пральня. А в Чорнобильській області підірвали на цегельню

пільська фірма нових матеріалів, що технічною сфера фірма добувати металургійного виробництва «Азот». Інформатори ІКС.

Антиреклама

ДИМ «ГОЛУБОГО ВО...

Пам'ятає з напистом «Небезпечно для життя» пропонує використовувати суміш пожежників в оформленні деяких марок вітчизняних телевізорів. Таких, скажімо, як «Веста-308». Нещо давно через коротке замикання в апараті вичинила пожежа у квартирі № 16 по вулиці Харківській, 401. Вогонь, адлялося логістик, а

от врятувати... тири... ні... у диму. Це в «Голубого» частку року, леприями 13 пожеж.

М. власний «Голос України».

МО ВЕЛИКИЙ ІДЕАЛ — ВОЛЮ

та воно,
ти тут, у
тутатів на
всі —
того ж

таторів — нас гнобили чужі.
Перед обличчям Бога не ма-
ємо гріха насильства, але
маємо ідеал волі. Отже, я
горда, що я — українка.

— Ви вважаєте, що сього-
дні прийшов час України?

— Я все життя мріяла про
той час, коли побачу синьо-
жовті прапори, почую музику
дзвонів, зустріну дівчаток і
хлопчиків в українському
вбранні, які співають гімн
безсмертя Батьківщини. Я
вірила в це в школі, в уні-
верситеті, в концтаборі, але
коли я виходила з ув'язнен-
ня, вже якось не вірилося. І
отоді все невдовзі й сталося.
Швидко й безповоротно, спо-
кійно, без нрові, а з молит-
вою, з вірою. Адже револю-
ції — це завжди жорстоко, в
суспільстві тоді панує револю-
ційно-істеричний невроз.
Та це ж не свобода.

Нелегко буде, бо українці
на відміну від західних сусі-
дів не мають власного психо-
логічно закладеного ставлен-
ня до своєї державності. Ми
й досі по духу децю анархіч-
ні, і це не дуже добре. Люди
повинні мати ідею, яка б їх

певною мірою дисциплінува-
ла й зорганізувала. Воно є —
це наша духовність. Ми жи-
вемо в цьому світі не тільки
заради того, щоб бути сити-
ми й багатими, так само, як
і зерно засіяне в землю не
для того, щоб увібрати в се-
бе всі соки. Зерно має проро-
сти, і ми, люди, теж.

Це мають зрозуміти наші
діти, а ми повинні зробити
все, щоб не втратити нашу
молодь. А зробити це зможе-
мо тоді, коли усвідомимо: за
нами — трагедія, перед на-
ми — велика надія, тож не
поводимо себе, як раби, роз-
мінюючи великі ідеали на
дрібні досягнення. Великий
ідеал свободи несумісний з
людиноненавистницькими іде-
алами фашизму, комунізму,
тоталітаризму, де вище лю-
дини партійний нивиток.

— А за що вас засудили?

— Фактично за те, що я
вам тільки-но сказала. Для
сатанської апокаліптичної
влади найстрашнішим є наці-
ональний ідеалізм.

Комуністична влада позба-
вила людину розуміння того,
що кожен з нас — це зв'язок

між землею і вищим духов-
ним світом втілення духовно-
сті на землі. Коли людина це
розуміла, влада карала її.

— Де ви відбували пока-
рання?

— Жіночі політичні табо-
ри в Мордовії існують здав-
на. Свого часу там мучилися
українські героїні Катерина
Зарицька, Одарка Гусак, Га-
лина Дідик і багато інших.
Мене ж заарештували 12 січ-
ня 1972 року. Тоді ж були
заарештовані Вячеслав Чор-
новіл, Василь Стус, Михай-
ло Осадчий... трохи пізніше
— мій чоловік, поет Ігор Ка-
линець. Інкримінували мені
власні вірші, і я потрапила в
Мордовію.

— І такі ост. я я
задам вам жіноче запитання:
ваш ідеал чоловіка?

— Іх два: мій чоловік по-
ет Ігор Калинець і поет-му-
ченик, мій побратим Василь
Стус.

Вів бесіду
Володимир СКАНЯ.

Фото Миколи
КОЗЛОВСЬКОГО.

Ситуація

АВТОГОНКИ ПО-РАЙКОМІВСЬКІЙ

Не думав Олександр Пи-
липей, начальник позавідом-
чої охорони Варвинського
РВВС, що за пір року до
пенсії наживе собі кровного
ворога. Навіть у Афганіста-
ні, де підполковник Пилипей
став кавалером ордена Че-
рвоної Зірки, було легше. А
сьогодні у Варві, що на Чер-
нігівщині, погрожують під-
полковнику неймовірними
нарама. А все через те, що
Олександр Пилипей «непра-
вильно» (як йому авторитет-
но згодом пояснили) зрозу-
мів фразу, що «перед Зако-
ном всі рівні».

Одного разу РВВС прово-
див по лінії ДАІ рейд-пере-
вірку. І треба ж було так
трапитися, що напередодні
до Варни завітало керівницт-
во з обкому Компартії Укра-
їни. Микола Обидин, перший
секретар райкому, як гостин-
ний господар, розумів, що
товариші-візитери не відмов-
ляться помилуватися красою
району. І коли ввечері
поверталися гості до райцент-
ру (протокол, складений

дільничним інспектором,
стверджує, що вони не лише
милувалися тутешньою при-
родою), на їхньому шляху
з'явилися співробітники мілі-
ції, які вимагали зупинити-
ся. Але й був із них звих,
а відомо, що на Варвинщині
люди веселі, тому він спря-
мував автотурбулу до мілі-
ціонера і здохав, не
запевнивши його.

Довелося докласти чимало
зусиль, щоб зупинити аса-
водія. Ним виявився другий
секретар райкому Микола
Бойко. Думаю, зрозуміло, у
якому стані побачили його
міліціонери, і що він говорив
їм, коли вони складали про-
токол.

Протокол усе ж тани скла-
ли. А тепер іде боротьба за
«честь райкому» (зауважу,
не комуніста — О. Л.). І
винним залишився Олександр
Пилипей, який чомусь поду-
мав, що перед законом всі
рівні.

Олег ЛЯШКО.
Чернігівська область.

Подорож

НЕ СТАВ ХАТУ З ЛОБОДИ

Акціонерний концерн
«Черкаси» запросив до
інвестицій в області італій-
ські фірми «Бернуччі» та
«Морденті», які вже встигли
спорудити в Корсунь-Шев-
ченківському заводі для ви-
готовлення полірованої
гранітної плиткою. А в Чорнобаї
взяла підряд на цегельню

польська фірма. Завод сті-
нових матеріалів у Золото-
ноші збудовано за австрійсь-
кою технологією. А югослав-
ська фірма «Рад» почала бу-
дувати житло для 440 сімей
виробничого об'єднання
«Азот».

Інформагентство «Євро-
ІКС».

Антиреклама

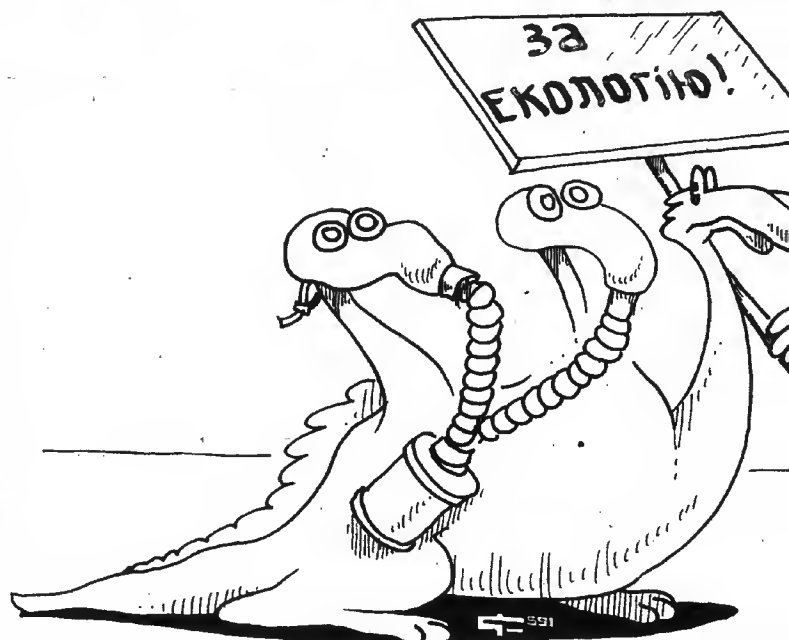
ДИМ «ГОЛУБОГО ВОГНИКА»

Панелі з написом «Небез-
печно для життя» пропо-
нують використовувати сум-
ські пожежники в оформлен-
ні деяких марок вітчизня-
них телевізорів. Таких, ска-
жімо, як «Весна-308». Нещо-
давню через коротке зами-
кання в апараті виникла по-
жежа у квартирі № 68 по
вулиці Харківській, 40/1.
Вогонь вдалося погасити, а

от врятувати господаря квар-
тири — ні: він задихнувся
у диму. Це вже друга жерт-
ва «голубого вогника» з по-
чатку року. По області те-
леприймачі стали причиною
15 пожеж.

Віталій
МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Суми.

Тривожний сигнал

ЗНАЛИ Б, ЧИМ ДИХАЮ

У Вінницькому краєзнавчому музеї від-
крито постійну експозицію з екології. Спів-
робітники музею організували її не випадко-
во, адже 449 підприємств області — еколо-
гічно небезпечні.

Серед безлічі експонатів найбільшу увагу
відвідувачів привертає невелика таблиця,
надана обласним відділом охорони здоров'я.
Захворюваність зловиясними новоутво-

реннями у Вінницькій області

чол.):
1980 — 248,5; 1981 — 25
261,0; 1983 — 263,9; 1984 —
— 272,2; 1986 — 286,8; 198
1988 — 317,7; 1989 — 317,8.

Інформаційне агентство «
Мал. Сергі

Дожилися!

Купони замість...
шпалер

Миттєво зреагував най-
більший в Донбасі ринок у
Макіївці на чутку про від-
міну незабаром купонів. Як-
що раніше у торговельних
рядах їх збували по 20 копій-
ок за знак карбованця, то
зараз він у кращому вилад-
ку йде за п'ятачок. Цікаво,
що вже набридли всім «про-
стирадла» продають поряд
із шпалерами, які у великій
кількості тут пропонують
покупцям. Незважаючи на
те, що Донбас не має своєї
шпалерної фабрики, схоже,
її відсутність у чомусь ком-
пенсується за рахунок купо-
нів.

Реалії

ТРОХИ ЖИРУ
З ПТАХА МИРУ

Жителі селища текстиль-
ників уже бачили чоловіка,
який ніс у мішку спійманих
голубів. А днями херсонці
в самому центрі міста спос-
терігали і сам процес полю-
вання. Молодик у зношено-
му одязі дбавити розклав
на асфальті нехитре прича-
далля: дерев'яну рамку з
сіткою підпер кілком з при-
в'язаною мотузкою, насипав
крихт хліба, а сам — за-
ховався за дерево, тримаючи
мотузку в руках. Почали злі-
татися на приманку голуби.
Заплакала дівчинка, яка
прогулювалася з мамою по-
близу, побачивши, як б'ють-
ся у пастці птахи, хтось по-
біг телефонувати у комітет
охорони природи, а «мисли-
вець», швидко зібравши ре-
чі, зник, кинувши на наше
прохання відрекомендува-
ти: «Ніколи — сім'ю треба
годувати...».

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Херсон.

Точка на карті

ЗАКАРПАТТЯ НА ДО

Етнографічні експозиції ло-
чапи будувати на Україні май-
же сто літ тому. Нині маємо
5 музеїв під відкритим небом
(усього по Союзу — 40). Один
з перших таких музеїв знахо-
диться в Ужгороді, на схилах
Замкової гори. Це, власне, не-
величке село з кількома саж-
бами, церквою, корчмою,
школою, кузницею, водоям мпи-
ном, сукновальнею, ласкою
та придорожною каллицею.
Але це «село» не належить
якомусь конкретному часо-
ві чи народі. Експозицію роз-
ташовано так, що ми одним
поглядом бачимо все Закар-

паття від долини
районів до гір.
де одвічно сусі-
дують, угорці.
експонати є свід-
ство, а й слу-
жбю. Усе, що
справжнє джер-
для тих, хто бе-
жити традиції на-
роду музеї
Щороку музей
ко 130 тисяч ві-

Світлана К
Ужгород

Знай наших!

МИЛОСЕРДЯ МИМО

То не за холодильник пла-
тили три тисячі і не за теле-
візор сім-десять, не «Моск-
вич» придбав Михайло Гук з
Рівного за 43 тисячі на пер-
шому аукціоні в Золотунової
— то інвалідам і бідним пла-
тили вони на хліб щедрою

рукою організа-
ція навару від
диту останні за-
«милосердя».

Сергій МЕ
власний кр
«Голосу Укр
Рівненська о

Зверніть увагу!

ШАХТА ПЕРЕЇХ

Унікальну операцію ви-
конала бригада В. Дяченка з
тресту «Луганськшахтобуд-
монтаж» — вперше у світо-
вій практиці перевезено і
встановлено на новому шахт-
ному стволі судильний копер
висотою з 20-поверховий бу-
динок і вагою понад 1600
тонн. 50-метрову відстань по-
долано за одну зміну. Луган-
ці скористалися новинкою ле-
нінградських вчених — спе-
ціальною тьканкою, по якій
коласальний вантаж ковзав.

наче по кризі.
но мінімум пів-
мічний ефект
адже надано ро-
ток добрий пол-
імені Леніна. М
застосування і
тах Донбасу, я
чекають перехо-
ітльні пласти.

Серг
власний кр
«Голосу Укр
Луганська об

ЩЕРБАК

твердила
редовища
ним і по-

Не хочу
у об'єд-
льній ме-
рироди.

е, вже
е. Це ду-
мистися
нати над
великий
містерст-

о. Бо
охорони
риродного
це не має
своєї. Вер-

спективи
ної си-

еобхідно
окрепну

програму виживання народу,
розраховану років на 10. В
ній повинні бути передбаче-
ні перспективи забезпече-
ння населення екологічно чист-
ими харчовими продукта-
ми, питною водою, а також
охорони усього комплексу
природи, без якої людина не
може жити.

— Ви — лідер Партії зе-
лених України, голова Укра-
їнської екологічної асоціа-
ції «Зелений світ», а тепер
уже й міністр. Чи не зби-
рається знати з себе якусь
ношу?

— Я вже подав заяву на
звільнення мене від обов'яз-
ків голови асоціації «Зеле-
ний світ». А в Партії зеле-
них України зберігаю член-
ство.

Володимир
ОЛЕКСІЄНКО.

РИЙШЛИ...

У Києві закінчується весняний призов на
службу в армію. Тисячі юнаків одягнуті вій-
ськове обмундировання, присягнуть на вір-
ність Батьківщині. Похідні марші, слоган мате-
р, прощальні поцілунки коханих...

Все, як завжди! Без проблем, особливо, як-
що враховувати існуючий Закон СРСР про во-
єнний обов'язок та рішення Верховної Ради
СРСР і Ради Міністрів республіки про проход-
ження військслужби юнаками на території
України!

Якраз у зв'язку з цим проблем на вини-
сє, — розповідає начальник відділу Київсько-
військового комісаріату полковник Володи-
мир Недеский. — Всім, хто бажає служити на-
шій країні, надається така можливість. За її ме-
жі будуть відправлені лише ті, які налішту-
ють собі особисту заяву. До речі, лоповина призовни-
в у такі заяви написали.

А це проблема інша — понад 500 киян не
з'явилися на призовні пункти, не бажаючи іти з
служити в армії. І не тому, що бояться ітати з
своїх регіонів. Спрацювала негативна інформа-
ція про службу в армії, а інколи й неготов-
ність юнаків до нелегких випробувань.

Але, незважаючи на ці обставини, можна
звати, що весняний призов буде здійснено
у повній мірі.

Василь АНДРУХІВ.
Фото Андрія КОТЛЯРЧУКА.

ЗА ПЕРШОЦАРСЬКИМ ПОЛОГОМ

Уперше за всю історію екологічного міжнародного співробітництва були віддані такому глобальному аналізу актуальні проблеми сучасного стану навколишнього середовища як в Україні. Як ми вже повідомляли, в Женеві відбувся семінар «Екологічний менеджмент на Україні: порівняння українського і західноєвропейського підходів». Цим питанням присвячено інтерв'ю нашого кореспондента з однією із учасниць семінару народним депутатом УРСР, асистентом голови Комісії Верховної Ради УРСР з питань екології та раціонального природокористування Ю. КОСТЕНКОМ.

— Юрію Івановичу, семінар відбувся у Швейцарії. Чому саме там?

— У Женеві розташована штаб-квартира створеної в квітні цього року Міжнародної академії довкілля, покликаної сприяти підготовці фахівців та проведення наукових досліджень у сфері екології. Це незалежна організація має підтримку з боку уряду Швейцарії. Женевського кантону та Женевського університету, що співпрацює з організаціями, які займаються проблемами довкілля під егідою ООН.

— Подібно штаб-квартирі є й в Україні?

— Так. Вона створена в Києві у співробітництві з українсько-американським фондом «Біодоризація», який, бачи, бачить активну участь у підготовці семінару. Проводилися й він не в Україні, а в Швейцарії, не й тою країною, що в цій країні нагромадив великий досвід впровадження екологічно безпечних ресурсів та енергетичних технологій, утилізації відходів на всіх рівнях виробничої та побутової діяльності людини.

— Насильні цей досвід важливий для нас?

— Корисного посприяти ми багато. Це, мабуть, уперше на міжнародному рівні була не просто розмова, а прагнення швейцарських, українських, американських, французьких та інших науковців практично у галузі екологічного менеджменту знайти шляхи виходу України з екологічної кризи. Інакше, й іншими спеціалістами йшлося на тому, що потрібна на найвищійшій розробка цілісної стратегії підготовки правових актів щодо захисту довкілля і здоров'я населення України. З урахуванням міжнародного досвіду потрібне розробити концепції структури і функціонування державної системи управління, контролю та моніторингу навколишнього середовища. Необхідні також цілісові комплексні програми захисту води, повітря, ґрунтів, рослинного і тваринного світу, харчових продуктів.

— Юрію Івановичу, мабуть, ви вноше погодитесь, що навіть такого рівня заходи, як цей, не дадуть бажаного ефекту, якщо не будуть ураховані принципи екологічного лагу.

— Ви маєте рацію. Я вважаю, що основними складовими частинками екологічної кризи в республіці є відсутність реального суверенітету

і система господарювання. Внаслідок відсутності політичної та економічної влади в руках уряду України стали можливі надмірна концентрація важкої і хімічної промисловості та об'єктів енергетики на території республіки. Саме з цих причин відбувався (і сьогодні відбувається) екологічно небезпечний виробництво, у тому числі і ядерної біома АЕС, без урахування природно-географічних та інших факторів. І навіть просвітницькі заходи, не поми що нема. Во відсутній власна екологічна політика. Надання чіткої ідеологічної спрямованості, яка б сприяла (та й сприяла) прихвилюванню інформації про дієвості стану навколишнього середовища, уникнення відомості, надання більш за якісний злочини проти природи.

— Який же ви бачите вихід з такої ситуації?

— Якби, на жаль, то це — реальний політичний суверенітет, економічна самостійність, справжня демократизація суспільства, перехід до ринкових форм господарювання, повернення закону на службу народу, а не могутній відомості. Треба залучити кожному людину у збереження й охорони природи. А для цього треба, щоб вона була своєрідною, а не зовнішнім господарем на своїй землі. Необхідно створити систему стимулів — фінансових, кредитних, цінкових, пільг для впровадження чистих, безвідходних технологій. Принципи, шляхи той, хто забурдує, дуже важливо, щоб існувала неурядова система контролю за станом навколишнього середовища.

— А що пропонувати землі спеціалісти?

— На їх думку, треба створити мінімальний базис екології, спрямований на зменшення викидів і запровадження прогресивних процесів: приняті суцільні для всіх галузей, які забурдують навколишнє середовище; додержуватися міжнародних конвенцій у галузі охорони природи.

— Користуючись нагодою, хочу приподняти нашим зарубіжним друзям професора В. Гаврилюшина, Б. Діковича, І. Гаврилюшина-Патруха та інших, які дуже багато зробили для того, щоб відбувся цей семінар.

— Інтерв'ю від Володимира ОЛЕФЕНКО, спеціального кореспондента «Голосу України».

ОБОВ'ЯЗОВО ПРОЕКТ ЗАКОНУ УРСР ПРО ОХОРОНУ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА»

Стаття 48 проекту Закону звертає увагу на технічний стан транспортних засобів, від чого залежить кількість шкідливих викидів у навколишнє середовище, що покладено певну відповідальність на виробників і експлуатувальників. Але цього недостатньо для забезпечення належної чистоти навколишнього середовища. Кількість шкідливих викидів залежить не тільки від технічного стану транспортних засобів. Об'єм і утримання шкідливих викидів, які свідчать про якість дорожнього покриття вулично-дорожньої мережі та інших містобудівних факторів.

Якщо звернути увагу на дані, одержані у Франції, про залежність між якістю дорожнього покриття і кількістю ДТП, то вони свідчать, що при зниженні якості дорожнього покриття від «дуже доброго» (10 балів) до «задовільного» (7 балів), тобто всього на 3 бали, кількість ДТП зростає більш як у 2,5 рази. Отже, стає зрозумілим, чому така велика їх частка в містах. У жодній країні світу немає такого великого рівня забруднення навколишнього середовища і ДТП у містах, як у нашій республіці.

Помітний «внесок» у те, що якість дорожнього покриття в містах низька, дає відсутність нормативів їх проєктування з урахуванням закономірностей навантаження транспортними засобами на міських вулицях та шляхах.

Сьогодні в деяких містах республіки проводиться робота по удосконаленню вуличного руху та автоматизації управління ним на найбільш завантажених ділянках. Це дає можливість економити до 10—12 відсотків

Фот. Олекс. ВАЩЕНКА

ЧИСТІШЕ ЇЇ НЕ ДАЛІ БУДУНЬ

Нині вулично-дорожня мережа міст республіки має більш як 50 відсотків удосконаленого дорожнього покриття. У переважній більшості за своєю якістю вона не відповідає вимогам світових стандартів безпеки руху. Темпи розвитку інтенсивності руху не пов'язані з темпами якісного і цільного будівництва, а також з ароматизацією автомобілізації міст.

Якщо щільність щільності ґрунту будівництва (реконструкції) вулично-дорожньої мережі у 7—10 разів, то вони зможуть, за розрахунками фахівців, досягти темпів якісного і цільного будівництва приблизно через 20 років.

За даними Московського автомобільно-дорожнього інституту, терміни служби дорожнього покриття в містах нашої країни в 2—2,5 рази нижчі від нормативних (10—12 років). При цьому капітальні ремонтні покриття виконують, як правило, без урахування передислогованого його зносу.

Визнаю 70 відсотків дорожньо-транспортних пригод (ДТП) трапляються у містах і населених пунктах, а це, наприклад, означає, що в 1990 році в містах республіки загинуло в ДТП близько 7 тисяч і пошкоджено 25 тисяч автомобілів.

Якщо звернути увагу на дані, одержані у Франції, про залежність між якістю дорожнього покриття і кількістю ДТП, то вони свідчать, що при зниженні якості дорожнього покриття від «дуже доброго» (10 балів) до «задовільного» (7 балів), тобто всього на 3 бали, кількість ДТП зростає більш як у 2,5 рази. Отже, стає зрозумілим, чому така велика їх частка в містах. У жодній країні світу немає такого великого рівня забруднення навколишнього середовища і ДТП у містах, як у нашій республіці.

Помітний «внесок» у те, що якість дорожнього покриття в містах низька, дає відсутність нормативів їх проєктування з урахуванням закономірностей навантаження транспортними засобами на міських вулицях та шляхах.

Сьогодні в деяких містах республіки проводиться робота по удосконаленню вуличного руху та автоматизації управління ним на найбільш завантажених ділянках. Це дає можливість економити до 10—12 відсотків

пального і зменшувати кількість шкідливих викидів від транспортних засобів і ДТП до 15 відсотків.

На жаль, у республіці науково обґрунтованої і цілеспрямованої роботи в цих питаннях не проводиться, хоч і є необхідний науковий і творчий потенціал, але він розпорошений і не використовується.

У проєкті Закону вирішення цієї основної проблеми забруднення міст не передбачається. Тому пропонуємо доповнити його з урахуванням висновків, а саме:

— доповнити ст. 24 першим абзацом «...навколишнє середовище в містах та інших населених пунктах на предмет його забруднення транспортними засобами, промисловими підприємствами та іншими виробництвами і впливу цього забруднення на загальний стан здоров'я жителів, які проживають у цьому середовищі. Вжити дошлях до результатів експертизи складати паспорт екологічного стану навколишнього середовища на території використання містів».

— ст. 26, перший абзац доповнити «...е обов'язком для виконання містів».

— ст. 35, продовжити абзац 4-й «...у тому числі від транспортних засобів».

— ст. 37 доповнити: «...плата за забруднення навколишнього середовища шкідливими викидами від транспортних засобів».

— ст. 38, абзац перший після слів «...природних ресурсів», доповнити словами «...за забруднення навколишнього середовища» і закінчити словами «...та на номінаційно від негативного впливу забрудненого середовища на здоров'я людей, які в ньому проживають».

— ст. 48 доповнити абзацом «Власники автомобільних шляхів та міських вулиць і шляхів відповідають за стан і якість їхньої частини, маючи на увазі, що якість дорожнього покриття впливає на кількість шкідливих викидів від транспортних засобів. Місцеві Ради зобов'язані розробляти і здійснювати проєкти транспортного руху в містах, які дають можливість зменшувати об'єм шкідливих викидів від транспортних засобів. При необхідності зменшувати кількість транспортних засобів, що одночасно перебувають в русі на вулично-дорожній мережі, якщо інше записані заходи не забезпечують нормативного рівня чистоти середовища, в якому перебувають (пропоновано) люди».

В. РУДКО, головний інженер Житомирського філіалу Інституту «Укркомунрембудпроект», кандидат технічних наук.

На книжковому полицю

ЗАКОН ПРОТИ ПРИРОДОГУБЦІВ

Нерешті, з'явився хоч брошура (Андрейцев В. І. Екологія і закон: еколого-правові відповідальності. — Київ: Гло «Знання» УРСР, 1991. — 48 с.), в якій розкриваються особливості юридичної відповідальності за недодержання еколого-правових норм і за екологічні правопорушення. З одного боку, її вихід у світ слід вітати. Бо тривоту викликають порушення законодавства про землю, що призводить до зруйнування і стану виснаження рельєфного, лісового та іншого забруднення. І це відання певною мірою сприятиме охороні природи. З іншого боку, брошура викликає розчарування: вона переобтяжена застарілими правовими актами, які фактично втратили юридичну силу.

О. ВОЛОДИК

ЗАДАЧА ЗВІСНІТИ

Виступ по Українському телебаченню Прем'єр-міністра УРСР В. ФОКІНА 19 червня 1991 р.

Дорогі товариші, шановні громадяни!

Як ви мабуть і самі розумієте, звернувшись до вас мене, стосуючись казачий обставини, які склалися в основній ланці народного господарства — агропромисловому комплексі республіки.

Наближається навідальна пора року, про яку в народі кажуть: «день — рік коше». Ми стоїмо на порозі кінця і підійшли до них за дуже складних умов.

А якщо до кінця відверто, то обставина на селі сягає мало не критичної межі. Не буду поспішати на так звані об'єктивні причини, які це доводилося практикуватися. Хоча, справедливості ради, треба визнати, що суттєвий внесок в сільськогосподарські негаразди зробила природа. Навіть насамперед надзвичайно зменшено, зменшено соціальними страстями, страйками, падінням обсягів і темпів виробництва, вона розділила територію республіки на дві частини, в більшості областей шкідливий вплив не вихладає злива, у більшості областей темпів продукції, а в інших вже й забули, коли падала на землю дощова краплина.

Проте, чи тільки природні умови спричинили таке становище на селі? Звичайно, ні. Парадоксально, але потяг який зіграв з нами саме демонстратичні процеси, співпали на оновлення сільства.

По-за сумнівом, новий Закон про підприємство, усунути застарілих важелів, які останнім часом гальмували розвиток народного господарського комплексу, демонтижувати адміністративно-командні системи привнести свої плоти у найбільшому майбутньому. Однак сьогодні всі ці процеси різко погіршили обставини в народному господарстві і, передусім, на селі.

Давно вже немає обсягів за районним нарад, з нахвали та нудними промови, нема ні графінів, ні контрольних строїв. Поваж, а як тожати, свобода.

То з якими «набутками» республіка підійшла до кінця? Складна ситуація. У нас відбулася збурювальна техніка підготовки неадекватності. Браку запасних частин. Через недостатню виплату зарплати, незабезпеченість машиннобудівних підприємств металом та комплектуючими виробами одностайно погіршилися і радослам 4 тисячі вантажників, 3 тисячі трактористів, 10 тисяч тракторних машин. Міжже 2 тисячі комбайнів «Дон» завод «Ростсельмаш» поставив без жаток. До того ж ціни на сільськогосподарські машини зросли в середньому в 1,8—2 рази, і придати техніку нині «не по карману» навіть підприємствам господарства. А що ж робити малорентабельним і збитковим?

Слід урахувати, що ціни на матеріально-технічні ресурси промислового виробництва і тарифи на послуги, що надаються сільському господарству, також зросли на 230 відсотків. Вартість будівельно-монтажних робіт — майже на 300 відсотків. А закупівельні ціни на сільсько-

господарську продукцію підвищилися в середньому лише на 45 відсотків. Власне це й призвело до порушення діючої паритету на продукцію сільськогосподарського виробництва, якого припущення союзний уряд при проведенні цінової реформи.

Мені хотіло з'ясувати: Уряд України контролює чи не контролює ціни на сільгосптехніку, чи все пущено на самоплив? Відповідаю: останній 13-та стаття Закону про підприємство фактично розв'язала рух виробникам, держава не має права втручатися у виробничий процес. Отже, підприємствам надана повна свобода. То з ним чому собі боротися? Уряд? З Законом у виробничий процес?

Як не прикро, але всі збачення, властиві нашій системі, в першу чергу — причому найважливіше, найбільше — дарини саме по собі, але фактично опинилися в якомусь недоборозумному оточенні. Дивиться самі з одного боку, як вже було сказано, селяни узали в лещата виробники сільськогосподарської техніки. Іншого боку — будівельники, які наважували селу виступити казальні умови. Це, звичайно, само по собі непомірно.

Але все ж такі перипетії, що село опинилося в, скажімо б, жалюгідному фінансовому становищі. Безповоротні закупівельні ціни, які були підвищені на початку року після майже безліткової дискусії. А нині рішення арешти-реши було прийнято, виявилось, що нині істотно нижчі від отриманих ціни на мінеральні добрива, сільськогосподарську техніку тощо. Результатом якимось чинамо колгоспів і радгоспів з прибутковим опинилися серед нерентабельних чи малорентабельних.

Певне, заради кожної, то слухає мене, задає собі запитання: а куди ж дивлявся Уряд? Де був ти, Прем'єр-міністр? З поновлюю відповідальності заявляю: Уряд не поспішав справляти, не перебував у ролі стороннього спостерігача, а, наважись, аналізувати ситуацію, шукати і виправляти вилучення і суттєві.

Причому, на робота закупівельності. Наведу лише окремі факти.

Тільки за минулий рік з агропромислового комплексу було списано більш як 10 мільярдів карбованців борги. У цьому році вже списано 714 мільйонів карбованців, які були втрачені на будівництво об'єктів соціально-культурного побутового призначення і рахувалися за нотаціями і радослами на майбутню виплату року. Майже повністю компанію на сільському населеному витрати, пов'язані з підвищенням роздрібних цін, що становить 3 мільярда карбованців. Уряд також випускає можливість сприявати понад 400 мільйонів карбованців на підвищення закупівельних ціл на продукти тваринництва в районах Полісся, що межують з Росією і Білоруссю, та в промислових. Оприч того, перерозподілено кошти між пере-

робною промисловістю та ланцюжним господарствами. Ціни на льонороботу підвищено на 50 відсотків.

Частково відшкодовано відсутність і радгоспів витрати, пов'язані із заготовленням населення м'яса та молока, для чого виділено 60 мільйонів карбованців. Цілком являється, що хтось зараз стинає плечима, мовляв: і це все, на що спроможні Уряд, проголосивши, що надає повний пріоритет розвитку села. Доречно співвітчаків, я вже втомився повторювати, що не можна розділяти дві ідентичні на трох талантих, щоб кожному дісталось по ляду. Республіканський бюджет, дивачеся на слова, тріщить по всіх швах. І ми зробили для села все, максимально виходили з обмежених можливостей.

Знаєте, навіть за умови жорсткого дефіциту Уряд вившував можливості за рахунок внутрішніх ресурсів та несподіваним спосібом, який, на думку більшості, є неетичним, а саме, підвищили ціни на агропромислового комплексу у повному обсязі — а підприємство, товариш, у повному обсязі, окрім лісу. Проведено велику роботу по матеріально-технічному забезпеченню газифікації сіл. Зокрема, угоджено із заводами графінів поставку сталевих труб, огіндо з якими здійснюється укладання газопроводів. Газифікації приладати та обладнання, для чого заплановано 27 машиннобудівних підприємств республіки.

Отже, навіть чи можна звинуватити Уряд у бездіяльності. Проте, всі віткі заходи виявилися недостатніми. Тому Кабінет Міністрів ухвалив рішення постановити про комплекс надання інших заходів до фінансового оздоровлення села.

Саме на цьому я маю намір зупинити нашу увагу.

За якими принципами веліть розглядати наш документ? Було розглянуто два основні варіанти: або підвищувати закупівельні ціни, або знизити роздрібні ціни. Рішенням з республіканського бюджету кошти на придбання техніки, міндобрив по більш високим цінам.

Що криється за підвищенням закупівельних ціл? Це зменшення роздрібних ціл, підвищення ціл на нолітосні продукти і тале інші. Чи мав право Уряд зробити так іти ирон в умовах, коли населення й досі не може отримати від безпрецедентного нагнітеного підвищення ціл?

Запитувати, виявляю, цілном риторичне. Крім того, підвищення в односторонньому порядку закупівельних ціл означало б початок неоголошеної економічної війни з сусідніми республіками. Чи могли ми наважитися на це? Хіба всі ми не обурювалися свого часу діями Уряду

Росії, коли бє консуляції з нами було підвищено ціл на худобу, і наша республіка втратила майже 50 тисяч тис. м'яса? Певне, що не варто діяти за прикладом: або за одне, або за зб.

Розглянемо другий варіант, тобто варіант підвищення коштл нолітосл і радослам на придбання матеріальних ресурсів. Як не мене, де те саме, що ходити в магазин за великі гроші, купувати: адже чималих грошей не шкода! Отже, наважись керівники господарств замислювалися б, наскільки неправда нувати тієї чи тієї техніки.

Зважаючи на це, ми прийняли, на наш погляд, єдиноможливе, якщо бачити єдинокорисливий рішення. Вираховуючи фінансові можливості республіки, встановлено доплати до закупівельних ціл на сільськогосподарську продукцію, але реалізується в рахунок державного замовлення. На зерновій культурі ціни підвищені на 43 проценти. Причому, тону грецької коштувала 950 карбованців, тоді вистіпер було купувати 12 і 1358 карбованців. Підвищено також ціни на соянішні, цукрові бурини, продукцію тваринництва. Всі ці доплати коштують республіці майже 9 млрд. карбованців. Однак, я це раз чому підвищити, що ці ціни поширюються тільки на продукцію, яку господарства продаватимуть у рахунок державного замовлення. Певне, що з такої спосіб ми вибачаємо одним підприємствам відразу кілька зайців: по-перше, господарства продаватимуть вищезазначені товари, по-друге, отові й роздрібні ціни на продукти зростають, це підвищується м'ясо-по-третє, господарства відшкодовуються додатковій затрати на придбання техніки, міндобрив тощо.

З метою компенсації додаткових витрат, що їх можуть зазнати підприємства організації агропромислового комплексу і фермерської господарства, з 1 липня вони звільнені від платежів до позабюджетних фондів стабілізації економіки, і з 1 червня — від плати 5-процентного податку з продажів матеріально-технічних ресурсів, використаних для потреб невиробничого характеру, а також за придбани основні фонди. Оприч того, з 15 червня знизено на 30 відсотків ціни на комбайни. Отже, загально держава бере на себе майже 10 з половиною мільярдів карбованців, які не надійдуть до бюджету республіки.

На жаль, останнім часом стосунки між господарствами і підприємствами набули якихось, вичає на слова, промислових відтінків: стало мало не правом, коли підприємства, користуючись знову таки, своїм монополієм правом, за першу-ліпшу трубу, метал, шифер, ліс, тобто за фондами матеріали, вимагають, щоб господарства роз-

платували передусім сільськогосподарському продукції. Прийнята Урядом постанови має врегулювати ці відносини.

І ще одна тема, неприємна і delicate. Вам мабуть відомо, що віднедавна почалися випадки, коли вистіпер найрентабельнішого штиро поспішати до нашої республіки, бучувало полюють на нерівнині господарств, працюючи за великі гроші, окупувати урожай, як накупити, — на ліп. Ясна річ, республіка має будь-що захистити свій ринок, уможливити вивезення сільськогосподарської за межі республіки, вдавнись навіть до такого непопулярного заходу, як встановлення жорсткого контролю на шляхах, в аеропорту, на залізничних вокзалах. Певне, що здолати це справжнє нашествя можна тільки за умови спільних зусиль з боку Уряду й широкої громадськості, оскільки розв'язати цю проблему лише силами спеціальної міліції вкрай складно. Іншими словами, внутрішніх справ наважись чи властиво, хоча й робити воно чимало.

Наведу кілька прикладів. Цього року, лише на залізничному транспорті попередньо майже 5 тисяч спроб неправомірного вивезення за межі республіки товарів широкого асортименту, зокрема, статини вершкового масла, десертів тієї пшавної горліни, який кількості зброї, аудіо, відео, сирів, нагартів тощо.

Або який факт. Шостою червня цього року на військовому аеропорту міста Бердянська було затримано орендований єврейським торговельно-посередницьким фірмою «Прогрес» літак Ан-12, в якому виявлено понад 40 тонн алюмінію та 400 кілограмів вершкового масла. Вантаж був призначений для вилучення до Сходу. Мови ж про це неговорили, але факт є факт.

Дорогі товариші! Обставини змушують мене ще раз нагадати вам, що хліб — справа всенародна. Український селянин завжди склався працелюбивим, і в цілком свідомий того, що коли він валодос забезпечити його власний хліб, він повинен, і ще раз за все, не доведеться звертатися до вас сьогодні. Про що йдеться? Глядімо за нами, за нашими спеціалістами, вченими — на полях винятка неогарний урожай. Тоні передусім я хотів би застерігти від будь-яких спеціальних настроїв. Потому що: раз: вистаєть неогарний урожай, який ми мусимо збирати, бачи втрачає чималих грошей, а втрачає на полях хоч ірнхути виробничого! Я звертаюсь до народу України, до тичасного молоді, студентів, школярів, одне слово, до всіх працівників, незалежно від того чи вони селяни, чи мешканці міста, чи приїти на допомогу селу.

Отже, дорогі товариші, все залежить тільки від нас з вами, і ніхто нікому спротиву за нас не зробить. Зможемо згуртуватися, зібратися, зберегти і переробити вищезазначене, — будемо мати і хліб, і до хліба.

Щиро дякую за увагу.

«ТЕ, ЩО КОЇВ ВЕРМАХТ, ЗЛОЧИН»

На запитання кореспондента «Голосу України» відпові-
дає Генеральний консул Федеративної Республіки Німеччи-
на у Києві Хейнке Граф фон БАССЕВІЦ.

[illegible]

коли ми, врешті-решт, вринуємо, агадувати про цей аййну? Адже всі, хто воював проти німців, даано з ними помирилися — французи, англійці, американці. І тільки радянські люди пам'ятають про аййну. Тож, мовлячи не досить? А яка ваша думка?

[illegible]

Знову такі ідеї ініціатив, що протягом понад сорока останніх років була-якні діалог між Федеративного Республіки і Гадяньським Союзом був просто відсутній. «Гаряча війна», як відомо, була продовжена «холодною війною», наші народи у шістьдесяті роки вісімдесятих років минулого століття. Навіть наші країни мали неправильні уявлення один про одного. Тому я вважаю історичною заслугою вашого керівництва, Президент М. Горбачова появу можливостей для нового діалогу в Європі, контактів між народами, зокрема – нашими. Навіть часом «холодної війни» ідеї продири нові, комуністичні.

Я переконаний, що ваш народ ніколи не забуде війну. Але так само вірою, що можливості, які відкриваються, дадуть радіянським людям нову уяву про мій народ. До речі, «ннишіні» німці такою відстанню можливості ближче ознайомитися з вашою країною (осніляк вони, у свою чергу, далеко не завжди мають про не правильну уяву).

— Влітку 1989 року з хідному Берліні мене вра-
дла така картина: пустир'
центрі міста надзвичайно
здавалося б, врядабленим
для потенційних забудови-
нів. Чому ж ми місця ймові-
рого хмарочосю росте бур'я-
ни? Німецькі колеги поясн-
или, що за фашизму саме ту-
ростановлювалися штаб-ни-
ми, а тепер, згодом зруйну-
вали. Йшлося про Тан-от-
ві міст, шедро поділеною
людською кров'ю, не хоч-
буватися жодний німець-
ний бізнесмен — з мовла-

но-етичних міркувань. Цей фант — донизовіше за десятків аніг та виголошуваних політиками промова — веронав мене, що німецький народ аялікуваас аід гітлеризму. Ми, у свою чергу, поволі заляляємося аід бвцил сталіндзму. Чи вбачасте ви якусь переклєктуу його поаернення на політичну арсуну

[illegible]

— Минув війна, звичайно, залишиться у пам'яті на завжди. Проте життя йде вперед. Якими ви хотіли б бачити перспективу нашіх відносин і що конкретно можна зробити для їх розбудови?

Президент М. Горбачов
Кандидат Г. Коль підписав
ли договір, в якому обидві
сторони заявили, що не на-
будуть історію 1-го водно-го-
рського конфлікту, який
висловили наразі наслідки
застосування радянсько-го-
родянських військ наших країн
наміс. Договір, як відомо,
ратифіковано і в СРСР, і в
ФРН. Як конкретно віділю-
ватиметься в життя цей до-
мір – залежить від повсяк-
денної праці, дискусій,
згоди. Економіка, наукове,
технічне, культурне співро-
бітництво – ось бодай деякі
напрями. Плюс успішний
розвиток загальноєвропейсь-
кого процесу, який розпочав-
ся у Хельсінкі, а щми діями
наміс далекий позитивний
імпулс на марші європей-
ської інтеграції. Членів НБС
Берліні

Отаже, основа є. Треба працювати спільно.
— Дякуємо за бесіду.
Інтерв'ю провів
Володимир САВЦОВ,
редактор міжнародного
відділу «Голосу Украї-
ни».

СКІЛЬКИ «ВАЖИТЬ» ГОЛОС

У Калкутті кореспондент "Санді мейн" був присутній на громадській зустрічі з молодіжним хлопцем. Продавця рибки на підземному базарі змінив тільки новопливальник 18, 900 ім'я вперше вніс до списку виборців. Проте, з'ясувалося, брати участь у лозуванні він буде не вперше. Під чужим ім'ям він брав участь в виборах з 1987 року. На останній виборках йому сім'я у нашоуму внаслідок, пропавше, він, отримавле похоронний ристу від однієї із партій і всі ми віддали голоси за представників. Хлопець знав за краще не визнавати партію.

**КРАСИВО ЖИТИ
НЕ ЗАБОРОНИШ**

За ним разом президента
за були обнародувати дані
фінансування сумісних по-
док Джона Сакуну, керівни-
апарату співробітників Вис-
ломоту. Він обвинувачується
зловживанні службовими за-
своєм в особисті цілі. Дані
показують, що Сакуну в ро-
гом останніх двох років, Са-
ку у в 75 поїздках винориста
авіаційною літаком. Май-
кожна третя з них проводи-
ся за виключно різних об-
иань та організацій, котрі
лини були відшкодувати трі-
тири та інші витрати. Сакун
тири такі поїздки були с-
приватними, в саме: поль-
у персональний метам у ві-
ти Нью-Гемпшир, не відпо-
ом разом з дружиною
лики курорт у Колорадо
документація ця поїздок за-
сав на офіційній, подорож-
ні в рамках і Індивідуальні та
ці роки.

Для порівняння наведімо дані про те, що один політ Калоредо на айськовому таксі обходиться у 30 тисяч доларів, в кантоа в обидва ні на запланований авіарейс коштів приблизно 1.100 доларів.

Конгресмен-демократ Роб Уейз, озайомившись з фінансовим звітом, серйозно зауважив, що постачає північ про те, чи повинні «виплатити» «іфр Сану» продовжувати літати у таких масштабах як це має місце нині.

НАРКОБІЗНЕС
«ХІМІЧИТЬ»

На дев'ятій міжнародній конференції по боротьбі з наркозлочинами, якій беруть участь керівники служб із 32 країн Латинської Америки, США, Європи, Японії, представники Інтерполу дали інформацію про міжнародну діяльність наркомагнів маршрути контрабанди наркотиків та методи, що використовують злочинці у тійській Америці.

Наприклад, стало відомо, японські мафіози встановили контакти з колумбійськими наркокартелями та організували контрабанду наркотинів Японію, де один кілограм каїну коштує до 100 тисяч

Велику зацікавленість викликає також зростання пільгової торгівлі хімічними човинами, які анкористовується у виробництві наркотику. Як повідомила колумбійська поліція, за останніх 6 років було конфісковано 3.200 т хімічних препаратів, призначених для підпільних лабораторій.

Учора ввечері Б. Єльцин зустрівся з президентом США Дж. Бушем. Було обговорено проекти реформ нового президента Росії, а також шляхи їх підтримки Сполученими Штатами. Лідер Росії заявив, що домагається встановлення більш тісних контактів з президентом Республіки з США. Здійснення спільних програм у сфері сільськогосподарського господарства, приватизації, підготовки менеджерів, конверсії, утворення російсько-американського банку.

Завершила роботу нарада міністрів закордонних справ країн — учасниць Конференції з питань безпеки та співробітництва в Європі, в якій було розроблено план консультацій та посередництва в справі врегулювання криз в окремих країнах перлону.

Сполучені Штати заявили, що прибалтійські республіки, що в Вашингтоні намагаються досягти для них статусу спостерігачів на Конференції з питань безпеки та співробітництва в Європі. Держсекретар США Дж. Бейкер провів зустріч у Берліні з представниками Литви, Латвії та Естонії, під час якої розповів про курс Сполучених Штатів в цьому напрямі. Було також обговорено хід переговорів республік із союзним керівництвом.

Прем'єр - міністр Польщі Бєлєцький прибув до Сеула для триденних переговорів з президентом Південної Кореї Ро Де У. Під час зустрічі з представниками ділових кіл. Під час візиту сторони підписуватимуть угоду про запобігання подвійному оподаткуванню та обговорять питання розширення двосторонньої торгівлі. У суботу Бєлєцький відбуде до Гокіо для зустрічі з прем'єр-міністром Японії Каейф.

США, Великобританія і Франція дійшли висновку, що до виведення союзних військ з Північного Іраку не обійшло розташувати там сили ООН для гарантування безпеки курдського населення.

За результатами дослідження Інституту менеджменту у Лозанні та Всесвітнього економічного форуму Японія продажу займатиме перше місце у світі щодо конкурентоспроможності, випереджаючи США та Німеччину.

А ТЕПЕР СПРОБУЄМО ЗЛЕТІТИ...

[Занічанин.
Початок не 1-й сторінці].

Спеціальні Пасини в аеропорту необхідні.

З огляду на ті ж тави багажні лотари пасажирів.

Бо іноді багаж замчайнісного пасажирського лайнера нагадає ботзавлас літаючої фортеці. Ону он гранату, що не зникну, а також порох, револьвер та сигнальну ракету (добре, що тільки сигнальну) — усе це знайдено серед багажу мирних пасажирів мирного аеропорту Боржисль.

Інший веде нудис свою не влештованість.

Ща інший — любов.

А ще хтось — просто сам себе, похеного.

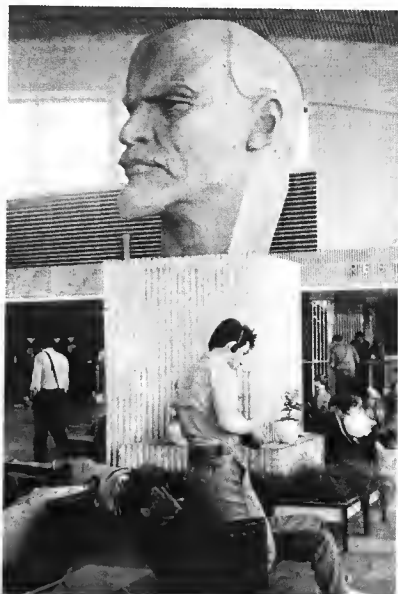
От і спробуй злетіти з усім оцим разом.

Вихід один — треба розвантажити індивідуальний авіаперспорт. І тоді кожен везиме те, що йому треба, нікому не заважючи. Не треба буда реєструватися, стояти в надрах, слати на валізах, а також знавцями летіти до Стогольма — тоді, коли тобі конча треба до Стамбула.

Та й Спеціальні Пасини спочив би — їба у нього мало своїх справ, цікавіших, аніж винохувати наркотики.

Але пони що — літайте літе нами!

Фото Сергія
КОВАЛЬЧУКА.

Final Version _____

А РІШЕННЯ «ЗАГРУЗЛО»

НАШ КОМЕНТАР

Вже після отримання редакцією цього листа Київський облздраввідділ видав наказ № 70, за яким колишня подільська обласна лікарня перетворюється на обласну лікарню № 2 спеціалізованого призначення. Відтепер у ній будуть лікуватися й проходили обстеження учасники ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, учасники Великої Вітчизняної війни, воїни - інтернаціоналісти та чесні донори. Нарешті на кваліфіковану допомогу можуть розраховувати саме ті, кому вона так потрібна, а не лише партійні апаратники та їхні «друзі».

До речі, за результатами перевірки, проведеної під керівництвом начальника «Верифікація» тим же облздраввідділом, у другій половині 1989 року серед обслуговуваних було 85 відсотків жінок, 12 відсотків мешканців Київської області і 3 відсотки - «інших» - з-поміж меж Київської області. У першому навітрялі 1990 року частина жінок стала ще меншою. Серед «інших» були, наприклад, директор цукрового комбінату, з Гар, директор дитячого садка з Молдавії, директор меблевої фабрики, а також директори інших магазинів. Нічого дивного, мабуть, у цьому немає, бо коли не все гаразд із здоров'ям, то кожна людина намагається влаштуватися на лікування до кращого медичного закладу. Тільки дається це чомусь лише людям з директорськими посадами...

Отже, тепер, після видання наказу № 70, автори листа мають бути задоволені. Та аж ніякі Аджі від «олії» облздраввідділу лікарня так і не звільнилася. Її працівники вважають, що юридичний статус обласної лікарні не відповідає меті створення цього закладу як центру допомоги «ліквідаторам». На їхню думку, на базі колишньої лікарні слід створити Республіканський центр медичної радіології. У цьому їх підтримують «Союз робітників Чорнобиля», «Міжреспубліканський комітет соціального захисту інвалідів, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС». З цього приводу вони зверталися до Уряду України, у Міністерство охорони здоров'я, Верховну Раду республіки. На прохання голови центральної ради всеукраїнського добровільного товариства «Союз робітників Чорнобиля» А. Тишинець Комісія Верховної Ради УРСР з питань здоров'я людини доручила Міністерству охорони здоров'я розглянути питання про створення подібного центру.

них робіт упродовж кількох років.

Та з часом на обслуговуванні залишилося лише близько 3000 чоловік - інваліди, учасники війни, «афганці», 215 вдов колишніх воїнів та понад 500 чоловік «ліквідаторів» наслідків аварії на ЧАЕС, які потрапили на обслуговування завдяки зусиллям крайового комітету лікарні та особистим діям заступника головного лікаря В. Охонька.

І знову на свій розсуд почав діяти у цій ситуації облздраввідділ. Він вирішив ліквідувати в поліклініці посади дільничних лікарів та швидко допомогти. Мовляв, їм нічого робити.

Завдяки зусиллям голови Комісії Верховної Ради України з питань чорнобильської катастрофи В. Яворівського в лікарні разом з міністром охорони

здоров'я Ю. Спіженком побували президент Вратної спілки українців Америки і Канади пан Іван Олексин і лікар-консультант Вратної спілки пан Володимир Гординський. Братня спілка українців Америки і Канади готова безкоштовно передати лікарні обладнання, необхідне для обстеження і лікування потерпілих унаслідок аварії на ЧАЕС.

Міністр охорони здоров'я УРСР Ю. Спіженко тоді сказав, що в Інститут радіології нині черга на три роки, і питання з лікарнею вирішено остаточно.

Проте плінне час, а «остаточне вирішення» цього болючого питання загрузло десь у бюрократичних тенетах.

Зрозуміло, можливості однієї лікарні обмежені, і Інститут радіології вона не

замінить. Однак, прийнявши «ліквідаторів», захворювання яких пов'язані з перебуванням у Чорнобильській зоні, певною мірою його розвантажить. Звичайно, якщо одержить необхідне обладнання та позбудеться «ліквідування» обласного керівництва і буде підпорядкована безпосередньо Міністерству охорони здоров'я.

Учасники ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС:

Володимир КОЙДАН, Володимир ВОРОНА, завідувач терапевтичним відділенням, кандидат медичних наук, заслужений лікар УРСР Г. НАВРІКА, завідувач іологічним відділенням Валентин КОРЕНЬКОВ.

Гонорар просимо переказати у фонд «Діти Чорнобиля».

ТАЄМНИЦІ 30-КІЛОМЕТРОВОЇ

3 сейфів прокуратури

Ця аварія додала роботи і працівникам прокуратури. Воки з перших годин були на місці катастрофи, фіксували події, розслідували обставини виникнення аварії, допомагали роботі урядової комісії, підтримували дисципліну й порядок. Усе це сприяло тому, що значну частину матеріалів, яких цінна, ще приїжді до Києва, аніж в народному господарстві, було вивезено з 30-кілометрової зони.

Але, на жаль, з перших днів після аварії ми зустрілися з недосконалістю чинного законодавства, підміною закону відомчим диктатором. Міністерством енергетики, який, оточивши атомні станції ореолом таємниці, захищав у першу чергу себе, а не інтереси людей. Міністерство охорони здоров'я СРСР, Держкомгідромет СРСР, Держпроматоменергонагляду СРСР монополично контролювали і дозували всю інформацію про радіаційне становище, що призвело до тяжких, а то й до непоправних наслідків.

Оскільки Прокуратурою УРСР встановлено вину в цих та інших порушеннях відповідальних осіб союзних міністерств і відомств, у жовтні 1990 року вона подала перед Радіальні питання про порушення кримінальної справи за фактами зловживань і халатності, допущених при ліквідації наслідків аварії. Таку справу вже порушено, і після розслідування буде встановлено долю винних. Це стосується насамперед проведення першотравневих демонстрацій, будівництва на забудованій території міста Славутича та вахтового селища Зелений Мис тощо.

Скажу, що вже на сьогодні Київське та Канівське водосховища практично виведені з господарської діяльності на довгі роки. Крім того, у донних осадах Дніпра по всьому його руслу теж виявлено радіонукліди. А тому під час недавньої прокурорської перевірки ми звернули особливу увагу на ефективність заходів вжитих щодо локалізації радіоактивного забруднення Дніпровського басейну та підземних вододносних горизонтів силами науково-виробничого об'єднання «Прип'ять», яке виконує дезактиваційні роботи в Чорнобильській зоні. Як свід-

чать результати перевірки, порушення вимог природоохоронного законодавства і норм радіаційної безпеки тут досить поширені.

Ось конкретні факти. На вимогу Прокуратури УРСР у річковому порту Чорнобиля на річці Прип'ять давно запроваджено радіаційний контроль за проходом суден і вантажів. Але як час перевірки було виявлено несподівані факти, коли з 30-кілометрової зони вивозили залізобетонні вироби, металоконструкції, пиломатеріали та побутові будинки з недопустимо високим рівнем радіації. Усе це мало використовуватись на будівництві дачних будинків жителями Києва та Київської області.

Виявлено й серйозні порушення вимог водного законодавства і норм санітарних правил при експлуатації артезіанських свердловин та пунктів заборони і тимчасової локалізації радіоактивних відходів. У чому ж суть? На території Зони знаходяться майже півтори тисячі контрольних - спостережних та експлуатаційних свердловин, які використовувалися до аварії. Мінводгоспом УРСР, Держатропомом УРСР та Укргеологією. Нині майже половина з них артезіанських свердловин використовує НВО «Прип'ять». Як показала перевірка, більша частина їх експлуатується з грубим порушенням санітарних норм і правил, що призводить до радіоактивного забруднення підземних вод. На жаль, це не турбує Київський облвиконком, який списав артезіанські свердловини як нічніні ще в 1986 році і не зобов'язав жодне відомство здійснювати санітарно-технічний тапонаж.

Особливо непокоїть те, що к досі не забезпечено надійності пунктів заборони і тимчасової локалізації надзвичайно небезпечних радіоактивних відходів, які мають бути ізольовані на десятки тисяч років. Зокрема, могилю «Підлісся», де зберігаються високорадіоактивні відходи з колишнього 4-го енергоблоку, розміщений з грубим порушенням санітарних правил в яру і ка відстані кількох метрів від карт поляв фільтрації очисних споруд Чорнобильської АЕС.

Через це в стінах модулів уже з'явилися тріщини...

Надзвичайно небезпечно залишається і ситуація в районі «рудого лісу», де в неабданних траншеях і вназемних буртах без гідрологічної близько 500 тисяч кубометрів загнблого від радіації лісу. Одержані ще в жовтні 1989 року дані свідчили, що концентрації основних радіонуклідів у ґрунтових водах у сотні разів перевищують допустимі рівні. Проблема екологічного стану цієї території не вичаляся. І тільки після прокурорської перевірки в серпні минулого року керівництво НВО «Прип'ять» уклало, нарешті, договір з науковцями про дослідження гідрологічного стану цієї території.

Дуже серйозну небезпеку становлять і став-охолоджувач атомної електростанції та високо радіоактивна ділянка розміром 16 квадратних кілометрів у заплаві Прип'яті. Саме ці об'єкти були й лишаються найінтенсивнішим джерелом забруднення навколишнього басейну та підземних вод Дніпра. Через безпорадність службовців НВО «Прип'ять» і до цього часу не приведена належний технічний стан дренажна завеса, яка передбачалася для фільтрації забруднених стоків ставу - охолоджувача. Ця споруда, вартість якої 5 мільйонів карбованців, фактично не працювала жодного дня, хоча в експлуатацію її прийнято ще в 1986 році. Досі не вжито запобіжних заходів щодо міграції радіонуклідів із заплави лівого берегу ріки Прип'яті, хоча за висновком фахівців вміст стронцію-90 в Дніпрі за рахунок зливу з цієї ділянки становить майже 40 відсотків.

А поки що керівництво НВО «Прип'ять», приділяючи неабяку увагу виробництву хутрових звірів і насіння сільськогосподарських культур у Чорнобильській зоні. Для цього без відповідного дозволу в селі Куповате організовано підсочне господарство по вирощуванню свиней і худоби. На його розширення відкрито тільки на цей рік 600 тисяч карбованців. За рахунок цеху дезактивації цього ж об'єднання на утримання обслуговуючого персоналу закріплено в місті Прип'ять виділяється по карбованців. Зітраються і різні об'єкти його ведення розсудом об'єднання, без відповідних відомств. Більше того, леко зловживаючи керівництво об'єднання з потребних та кооперативізації за завданням імпорту кодіотехніку на 2,6 мільйона частинної акції, калізована у зким рівнем забруднення. Замі Прокуратури шує питання пкримінальної сі. Ця тривоція породжита тим, що на жоканське відомство покладено здійснювати контроль наданням законної ліквідації наслідків катастрофічного наслідків аварії на ЧАЕС. Міністерство охорони здоров'я СРСР ефективний. Іхня, як правило, ся. А тому, напри визначені статусу 30-кілометрової зони функції державної наглядності було б покласти комокології УРство охорони здоров'я Держкомгорічтко розмежування. Мушу сказати, проблема. На твже п'ять років уковим устандяться дослідити їхні безпосередньо «п'ять». Через ізувати дослідження витрачено боваків, на впроваджуються ці обставини гідрологічного місцевості, варто було б спублікацію на Саме й визначити

Щодня до редакції нашої газети надходять десятки листів, автори яких - «заканювані з Чорнобильської зони», учасники ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, «жителі забруднених радіацією районів», мешканці міста Славутича. Географічно «саркофаг» знаходиться на відстані 18 кілометрів від старовинного міста Чорнобиля, але тінь від нього лягла на всі чотири сторони нашої землі. Підтвердження тому - адреси на конвертах з різних областей України.

До кожного листа від «чорнобильців» журналісти «Голосу України» ставляться з особливою увагою. Це не тільки професійний обов'язок. Увага зумовлена ще й тим, що чимало нинішніх співробітників газети самі пережили трагедію травневих днів 1986 року, готували репортажі про будівництво «саркофагу», проходили разом із вченими-дослідниками до шахти зруйнованого реактора в колишньому четвертому енергоблоці ЧАЕС.

Ця добірка «Чорнобилю» майже вся підготовлена з листів матеріалів наших читачів. Редакція й надалі не шкодуватиме місця для висвітлення проблем, які виникли після аварії на ЧАЕС. І разом з авторами листів шукатиме вихід з найскладніших ситуацій, в які вони потрапили.

Несподівана ситуація

ЩО ВІДПОВІСТІ ФРАНЦУЗАМ?

Пішше вам Поліщук Василь - той чоловік, про якого була надрукована розповідь під назвою «Яблуно друга» у газеті «Голос України» за 25 нівтія цього року. Той номер газети прочитав і мій давній друг з Франції Еміль Калмельс, який уритував мей життя в німецькому іонцтаборі.

І ось недавно я отримав листе, в якому Еміль Калмельс пише, що хоча приїхати зі своєю сім'єю до мене в гості. Мені соромно про це писати, але я справді не маю де прийняти свого друга. Біда ось у чому. До 1986 року я жинв з дружиною в Чорнобилі і мав там власний добротний будинок на чотирьох кімнатах, сарай, гараж, сад... А після аварії на ЧАЕС ми отримали тимчасово в Білій Церкві однокімнатну квартиру готельного типу. Відмовити я не можу, бо глибоко поважаю свого друга. А написати «привітання» теж важко, бо де ж нам поїхати на ніч слати людей у наші «однокімнатні» квартири. Я звертався і в Білоцерківський місьвинионіом, і в Київський облвиконком до М. Степаненка, але там відповідають: чекайте своєї черги...

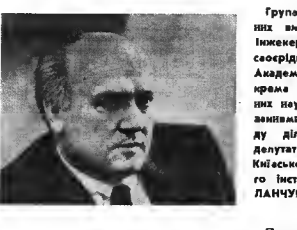
Василь ПОЛІЩУК, учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Біла Церква

дозиметрів. З'явився сьогодні ці прилади у широкому продажу - люди швидко розібралися б, що до чого, і почали б вимагати негайних дій. Але замість цього вкотре вислуховують вельми промовисті заяви перших осіб держави. Коли ж, нарешті, закінчиться цей злочин перед людьми, особливо перед майбутніми поколіннями?

Відповіді на це запитання поки що немає, і не залишає думати, що, як і раніше, завдяки нашій загальній забороті і безулытур'ю високо керівництво держати нас за худобу, яку вогдили і водять на забій.

Втім, індивідуальний дозиметр не складніший за радіоприймач. Треба заповнити ними полиці магазинів, щоб кожна сім'я могла придбати (чи взяти напрокат) такий прилад. Коли вже сталася велика трагедія, заради цього можна перепрофілювати навіть усі радіозаводи. Хай у нас буде ще менше телевізорів, але буде достатньо дозиметрів.

Анатолій ЛЕСОВЕЦЬ, слюсар виміральної апаратури. Дніпродзержкськи Дніпропетровської області.

Групу українських учених вирішила створити Інженерну академію. Як своєрідну альтернативу Академії наук УРСР, зокрема в галузі прикладних наук. Своєю міркуванням з цього приводу ділиться народний депутат СРСР, ректор Київського політехнічного Інституту Петро ТАЛАНЧУК.

МОНОПОЛІСТОМ НА ІСТИНУ В ГІРШОМУ РОЗУМІННІ ЦЬОГО СЛОВА СТАЛА АН УРСР. ВДОМА ВОІА СТАВИТЬСЯ ДО СВОЇХ НИЗОВИХ ІНСТИТУЦІЙ ТАК САМО, ЯК ДО УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК. СЕВЕРІТЬСЯ В МОСКВІ, ЩОБ НА ЗРАЗОК ШВЕВЧЕВКОВОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ «А МЕНШИЙ МАЛОГО...» ЗВІЧАЙНО, В АКАДЕМІЧНІЙ НАУЦІ ЗНАЧИТЬ БІЛЬШЕ ТИТУЛОВАНИХ УЧЕНИХ, НІЖ ЗА ПІ МЕЖАМИ. АЛЕ ВОІІІ В СВОЄМУ МОНОПОЛІСТНОМУ РУСІ ВПЕРЕД ЗАПУЛИ... В ТУПІК.

ЖЕВРАЧКА ФОРМАТИКА

Роль інформації в житті суспільства важко переоцінити. Інформаційні ресурси є одним з основних джерел багатства. Інтелектуальний потенціал народу оцінюється рівнем інформаційності, якого він досяг на сьогодні.

Застосування інформаційних технологій на обчислювальній техніці, нових засобів комунікації, комп'ютеризованих знань, передових технологій сфери інформаційних послуг у високорозвинуті індустрії, як і в сфері народних промислів, є однією з головних тенденцій сучасної науки. Саме тому в розвинутих країнах, куди в цю сферу вкладають величезні кошти, а проблеми інформаційзації вирішують на державному рівні.

Нещодавно минуло 40 років з того часу, коли в міській лабораторії академіка Лебедева вперше в Європі було створено електронно-обчислювальну машину.

На жаль, на цьому наш «досягнення» скінчилися. Чому? Це наслідок ряду факторів: безсильного ставлення до інформаційних як до ліквідації, а не до використання. Окрім того, в 60-ті роки не малися належні передумови розвитку «капіталістичних» країн штовхнуло нашу промисловість на шлях швидкого копіювання зарубіжних технологій. У 80-ті, напевно, зникли в історію БСР: взяли курс на створення «соціалістичної» інформації, недоціню-

Проблема

ючи, стрімкі процеси розвитку інформації в передових країнах світу.

Україна, яка має могутні наукові центри в галузі інформаційних технологій, бачить в цьому величезні проблеми. Але як? Насамперед необхідно змінити політику науколюбства у державі. Наразі в Україні відсутній членів Раді Київського інституту кіберетики розглядає пропозиції організації вивчення обчислювальних технологій, які роблять в сфері матеріального виробництва, тобто фактично створити обчислювальну фабрику, робота якої базувалася б на принципах наукової організації праці, що забезпечило б мінімум просторової витратності на виробництво діючого макета такої системи необхідно 20 мільйонів карбованців — 10 відсотків валового продукту України. В Раді. Якщо ми хочемо, щоб перабова на Україні була справжньою, а не лише словес-

через бюрократично-монополітичності Академії наук України.

— Тепер, будь ласка, дозвольте про щось сказати. Що являється собою майбутня Інженерна академія?

— Маємо на меті створити професійну, громадську, творчу організацію наукових працівників, розвинути ініціативу, самодіяльність та самостійне фінансування. Останнє дуже важливо: ми не збираємося, образно кажучи, «задавити державу шишею», а будемо самі заробляти гроші.

Фундатори чимало. Це — Українська наукова асоціація, Київська міська організація Співки науковців та інженерів «Об'єднані» України, Мінвуз республіки, Інженери, Харківський, Донецький, Львівський та Одеський політехнічні інститути, Київський інститут народногосподарського будівництва, інженерно-будівельний, інженерно-цивільний альянси та інші організації.

Окрім включення в роботу і великої промислової підприємства, зокрема львівського виробництва «Об'єднання «Електроніка та кінематика» ново-виробничі «Об'єднання «Сатурн». Як бачите, цією нашою справила серйозно і розумно.

Вже розроблено проект статуту майбутньої організації, в червні збираємося провести установчий збір. І — за роботу.

— Як я під ставити перед собою майбутня Академія?

— Насамперед, розвиток активності наукових, інженерно-технічних колективів республіки, естетичне використання їх творчого потенціалу, прискорення науково-технічного прогресу в республіці. А плановий розвиток один-єдиний мети —

ЗА РІВНЕМ ТЕХНІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ПЕРЕЙТИ НА СТАДІЮ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА МІ ПОСИДАМО 61 МІСЦЕ У СВІТІ. ПЕРЕД НАМИ — НОВА ГІВНЯ.

но, необхідно дорібно змінити політику науколюбства. За даними Європейського економічного співтовариства, в США на період з 1987 по 1991 роки необхідно збільшити витрати в галузі технічних наук і інформатики тисячі мільярдів доларів. А ми? Соромно ці цифри навіть називати. Соромно і бовіти.

О. ПАЛАГІН, заступник директора Інституту кіберетики АН УРСР, членкореспондент АН УРСР.

ІНЖЕНЕРНА АКАДЕМІЯ ПРОТИ МОНОПОЛІЇ

Кафедра

соціально-економічному відношенню і подальшому розвитку України.

Інженерна академія візьме на себе аналіз та узагальнення пропозицій промисловості з основних напрямків розвитку техніки, формування республіканських науково-технічних програм розвитку галузей народного господарства. Думкою, й під силу, союзних республік, участь у міжнародних наукових програмах. Маємо на меті проведення республіканських та міжнародних конференцій, інженерних розробок і подання їм допомоги при впровадженні кращих рішень у народногосподарстві республіки. Займаємося підготовкою, перепідготовкою та підвищення кваліфікації інженерів нашої держави, інженерів-технологів.

— Справді, планів в Академії широкі. Проте, зрозуміло, здійснити їх не так просто. Як, напевно, ви, членів, які ввійшли в більш конкретні напрямки діяльності?

Найперше плануємо відкрити відділення з проблем машинобудування, матеріалознавства та металургії, електроніки народного господарства та приладобудування, інформаційної та автоматизації, інженерної екології та ресурсорозпорядження технологій і т. ін.

— Тепер ніяка сила щодо організаційної структури майбутньої Академії.

— Вона формує свій склад і свої керівні органи, а також організовує відділення та відділи і працює з іншими людьми, створює базові інженерно-технічні центри, спільні підприємства з іншими партнерами, проблеми

лабораторії і малі підприємства, творчі колективи і нові шляхи вирішення окремих проблем та проєктів.

Передбачається, що до Академії ввійдуть колективи з різних галузей науки (господарською або ті, що працюють на оренду) науково-дослідні та проєктно-технологічні організації та їхні підрозділи, вузи, асоціації, малі підприємства та кооперативи, діяльність яких зрозуміло, узагальнюється з метою їх координації Академією.

— Ви нерідко великого називають закладом. Чи не так Академія ввійде в науку і техніку, чи не так?

— Виглядає так, як ніби ми ввійшли в науку і техніку, але це не так. Це лише перший крок. Далі ми будемо ввійти в науку і техніку, але це не так. Це лише перший крок. Далі ми будемо ввійти в науку і техніку, але це не так. Це лише перший крок.

— Бачимо, сподіваюсь, об'єднанням усіх прогресивних сил науково-інженерної громадськості України, зокрема, інженерів, який струмуні у назвальної процесі підготовки інженерних кадрів. Ми впрямі в науку і техніку, але це не так. Це лише перший крок. Далі ми будемо ввійти в науку і техніку, але це не так. Це лише перший крок.

— Що ж, залишається побажати вільного дитини успіху. Хочеться, щоб званою «інженер» нарешті було повернуто його істинне значення — творця, мислителя і діяча. І хоча б той авторитет, який був у вітчизняних інженерів якнайменше сто років тому.

Віктор НАГРЕБЕЦЬКА, журналіст, депутат Жовтневої Работної Ради на Черкаському державному університеті міста Києва.

Відродження

ВІДШЕ ВІЙТИ У СВІТ

Наприкінці минулого року Україна стала повноправним членом Комітету ООН з питань використання космосу в мирних цілях.

Проблема, яку б я вважав порушеною, теж має для нас «космічне» значення. Йдеться ж про інтеграцію української науки в світову систему. Саме з цієї метою торік приїждів Академія наук створення Комітету з питань використання космосу в мирних цілях. Було вирішено, що з доповіддю української науки до Комітету, об'єднаної української діаспори ми зможемо швидко вийти у великий світ. Цей зусилля покладає на себе Зусилля до всіх країн світу — діячів науки та культури в Україні та поза її межами.

Сьогодні ми на маємо бути різні переконання, різні погляди на перебудову. Але зрозуміло, що це не так. Це лише перший крок. Далі ми будемо ввійти в науку і техніку, але це не так. Це лише перший крок.

ни зору заможного політолога, що там Україна.

За багатьма показниками і можна припиняти ці процеси. Але це не так. Це лише перший крок. Далі ми будемо ввійти в науку і техніку, але це не так. Це лише перший крок.

Дякуючи їм, ми зможемо швидко вийти у великий світ. Цей зусилля покладає на себе Зусилля до всіх країн світу — діячів науки та культури в Україні та поза її межами.

Ми — українці

ПРО СЛАВУ НАРОДУ СПІВАЄ БАНДУРА

То правда: бандура прислу-
жнися українському народові
по мовно, ніж шабля. А, мо-
жливо, і більше.

Чи не тому у 1918 році, ко-
ли на уламках двох імперій
Україна відстоювала свою не-
залежність, у Києві створює-
ться перша капела кобзарів,
яку заснував відомий музик-
ант Василь Ємець.

По-різному склалася доля
цього самобутнього мистец-
тва колективу, буні, успіх,
було глянцеві знамення, не
бувало і трагічних сторінок
у біографії капели. Але капел-
ники завжди гідно розпез-
гували українське кобзарське
мистецтво, виконували любов
до української пісні, до мсте-
ри-України. Як на рідній зем-
лі, так і далеко від її межани,
де опинився цей мистецький
колектив у роки другої світо-
вої війни. «Кобзарі» капели
— по українським громадах,
нагадує нам сьогодні голова
капели Микола Гнатюк, —
будили національну свідомість
людей, які в умовах еміграції
кого життя почали втрачати.
Величезна «іскристі» мова
чужакам капели знаходила своє
приміщення в корині. Роль ке-
пели в національному і релігій-
ному самозбереженні народу
— неоспорима.

І ось майже через півстолі-
ття розлуки з батьківщиною
капела бандуристів імені Те-
реса Шевченка з Детройта на
чолі з маестром Володимиром
Колосником знову ступила на
українську землю. Концерти
в Києві, Канові, Полтаві,
Харкові і Донецьку почалися
11 грудня на Україні. У репер-
туарі зовнішніх капелів
теорі не слова Т. Шевченка
«Встає хмара», «Гайдамаки
пісні», «Гриб, кобзарю і»,
звичайно, невідомий «Зело-
дній, стрілець пісні «Встає
стрілець не візничий» і «Ой
у лузі червона калина», сучас-
ні пісні «Ян даков», «Дума про
Кенеді» та інші.

Мистецтве турне капели
бандуристів імені Т. Шевчен-
ка завершиться концертом в
Івано-Франківську, Тернополі і
Львові. Вітаємо приїзд усьла-
вленого колективу на рідну
землю, головує провілання То-
варства культурних зв'язків з
українцями за кордоном В.
Бровченко, мистецтвами
українцями, що в умовах утвер-
дження суверенітету Украї-
ви виступи, братове, по кра-
йнішій місті і силах стануть
це однією віхою на шляху ду-
ховного відродження народу.

Хочеться сподіватися, що
голос бандури, дригавої
нашими зовнішніми брата-
ми, ще не раз обвістаче зо-
вою неслотоною мелодією на
українській землі, але пісне
даючи роки розлуки, здаєть-
ся, почала прихилити до себе
усіх своїх синів.

І саме наблиється свіжко-
си у цьому широким родино-
ному колі.

Роман ВАТРИЧ.

Галина ТАРАСЮК

ВОЛЯ ЗА ЖИТТЯ ДОРОЖЧА

ДОРОГА ДОДОМУ

1.
Дорога додому,
де ти — тільки гість.
Дорога додому,
де ти — тільки вість
із білого світу
про білі світи...
Дорога додому —
не дійти.
Дорога додому,
де привізе роу
написано біло
на чорних хрестах,
де ймення батьків
оживають в устах
інок і вітра...
Дорога додому
із білих світів.
Дорога додому —
вкожно чорнозем.
Дорога додому —
по горах Чорнобиль,
по серце — сині,
по вініці — чума.
Дорога додому,
і краю нема.

2.
— Чого тобі треба?
— стинають плечима.

— Чого тобі треба? —
— вистають очима.
— Чого тобі треба? —
— питають сердито:
— Ой мало, дитино,
життя тебе біжить!
Ніхто тебе, видно,
до стини не ставив,
і ворогом, видно, народу
не славив,
за пригору життя не слав
у Сибір,
не жер тебе жаху
опівничий звір.
Не згонив ніхто із твоєї
землі,
не пухли від голоду діти
малі,
Не Іла, ли ми,
балади-лободі,
не знаєш, дитино,
не знаєш війни, окупації,
солдатів у слід не відгала.
Не ждала собою за ридати.
не свила дівоку
на буряхах,
ніхто тобі жару не вилікує,
не залви,

ніхто матюками тебе
не похитав...
Чого ж тобі треба? Пийши
собі вірші
і Вога проси, адже лише
не гірше.
3.
Я не картою цих людей,
Я їх — ридати.
І, я до рани, до грудей,
долямо прикладати.
О, Господи, прости мені
іх хресні муки,
і глумі ночі, і темні дні,
і снівачі руки.
В багачку втопані роки,
шлюю сміренства,
набій гришми кашпуні,
уторю благоєство.
Гриби, що рили до небес
братів на брата,
дух самоцтва, що
воскрес
а нукади і нитрати,
Силу безсмертності мотилі,
оглушли геми...
Чого вже не простити
за все, що є і чого нема
в безвинних душах,
які, щоб не зійти з ума,
люблять мушу.

Галина Тересюк
втор поетичних збірок
«Смарагдовий міст»,
«Міоміж», «Світло диве-
ра», «Мейсорова
поле», «Горілка»,
«Світ родичів» (у пе-
рекладі на російську
мову) та інших. Часте
виступає на сторінках
журналів з публіцистич-
ними статтями на за-
хист української мови,
з проблем національно-
го і культурного відрод-
ження нашого наро-
ду. Член республікансь-
кої Ради Співки пись-
меміки України,
заслужений голова облас-
ного Товариства украї-
нської мови імені Те-
реса Шевченка

У ДЕНЬ ПЕРЕПОХОВАННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Якби воскрес, якби очини,
то б вдарив громом:
— Хто тобі воля заліпав
ще живому?!

Колі б воскрес, якби
зотлів би в устах —
— Хто тобі рт зарадатував
по саму совість?!

Ох мій мово,
розсудно
шлел цупкотані
— пролетів над облоном
вершин, як востанік!
Пролетів,
плівоки згубив —
не поверни долі...
І не треба — воля згуба
всім, хто на при-
колі
був. Мій коню
ресторний,
коно-запорожний:
воля, хоч і тмачасова, —
за життя дорожча!

СІЧОВА БАЛАДА

Встане ще не один, з яких
шпур по моськах
лупили
по яких в швергахдач ще й
досі ридати ганя.
Встане ще не один і гукне
що є сили:
— Хоч на горола не,
Хоч в'яжати до лупи
Хоч велти на сугави
мене порубати.
Та хдімо, брати,
за Вікрашу ходім воювати!
Але брвти мовчати.
П'ють горілку і плачуть.
І понору те
в жмалх кров
потурчава...

...Злотом розспався давн
— Гей, озовись, хто
живий?!

Всталі стрільці січові
із голубої врати.
Кулями вшпигні стрій,
іри металічний стиг...
і насущається бія,
як у стрілецьких пія,
Вже невожорені ген,
пам'яті апертий фантом...
Поділений — ген
вже за турецьким мостом...
Давні золотий кам'яні
в синій печалі таври:
і стрілецький живі:
— Гей, озовись, хто живий!
Встане ще не один...
Встав уже не один...

Ох мій мово,
розсудно
шлел цупкотані
— пролетів над облоном
вершин, як востанік!
Пролетів,
плівоки згубив —
не поверни долі...
І не треба — воля згуба
всім, хто на при-
колі
був. Мій коню
ресторний,
коно-запорожний:
воля, хоч і тмачасова, —
за життя дорожча!

ХТО ВІН, СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ?

Заняття в заголовку — не
риторичне. До імі тривалих час
змововувало, бо ім недостат-
ним не був, українці з Украї-
ни і сті апорне, пісні майже
північної чужини, визначений
поет, художник, есеїст і літе-
ратурознавець відідав свою
пророческу зарека.

— Я дуже радий, що неств-
та час, коли творчість україн-
ських письменників починає
розгадуватися як цілість,
— сказав професор Київського
державного університету Анатолій
Потрійний. — Свого часу не роз-
діляти не тільки географіч-
ні, а і ідеологічні кордони.
Мій ситуація змінюється.
Яка, зрештою, різниця, де ми-
не мислять — на Україні, в США
чи в Канаді? Що твори — не
ще сильніше духовно багатіє.
...Коли в зловпам'ятні тридцять
фізично знищили й посмертно
загартували Миколу Зерова те

Миколу Кушніра, Святослава Гор-
динського являв за ознакою і-
ні теорії. Щоб заплити різно-
мудрою його знання ба-
гатство. Всього додано жу-
вниче слово Майстра було най-
авторитетнішою літературою
для українського письменництва
30-х років.

— Я приїздив на Україну, —
казав Святослав Гординський,
цікаві матеріали те дівалися
стайці з наміром опублікувати
іх на рідній землі. Зловиди до-
кументи — архів Антона За-
біра, який лодерує Інституту
літератури імені Тараса Ше-
вченка.

Не тільки літературно-іс-
торичні матеріали приїздив на Ся-
тослава на Україну. У його ба-
гажі — ластівки, якіми хоч
закінчити свою зовнішню мрію
— неможливою прасиди сто-
лицького Києва.

Нещодавно у Львові вийшло
книжечка митця і перелив буре,
і дивнимі ліній, яку опра-
вдував Володимир Луцук.
Про не те про зустріч з Гор-
динським за рубом розпо-
відав сам улюблений під час зу-
стрічі.

— Святослав Гординський —
це те значення, яку нам і досі
осмислювати важко. Його зна-
менні дівили за фактом: жу-
датурою — літературою, жу-
датурою — образотворче мистец-
тво, без дивовижного смаку:
Святослав Гординський — уні-
кальне явище ХХ століття, —
то вже дивлячись заслуженому ди-
ректору Інституту літератури іме-
ні Тараса Шевченка Миколу
Жулинського.

Світ митця злетом фан-
тазі майстра в оформленні ба-
гато споруд, зорям розлісною
хмару святого Володимира

(УАПЦ), що у Філадельфії. Але
тут на Україні, його полове
зберігали здебільшого в при-
ватних колекціях людей. У те-
ки списків вони й учили в
підставі роки.

...Зустріч завиливаючи, Го-
рдинський тепло і горночисто
Григорій Кошур, Роман Луби-
ський, Олекс Лупин, Федір
Рабієвський.

Останні запитання гостеві,
тике гомонів, остені зависли
в блонках. Життя Святослава
Гординського відроджувало
ще один дом. Майстра не забро-
нує 85 відсотків зодула. Але не
про це він думав нині. Той, чи
корінь глибоко в народі, чи
духовні мрія могла здатність
розростатися і ширитися, той
не старіє.

Володимир ТЕТЕРУК,
спеціальний кореспон-
дент «Голосу України»

Футбол

ПРОЩАННЯ
13
«ЗІРКАМИ»

Бруно Конті забив гол і... заплакав. Річ у тім, що правий крайній форвард «Сюдари д'Аурі» та клубу «Рома» проводив за запрошеному виступу Олімпійському стадіоні Італії прощальний матч. У ньому взяли участь зрілі сучасного і минулого футболу, а ще й південноамериканські футболисти, які виступають в італійських командах вищої ліги.

Конті, як і завжди, вийшов на поле в футболці під номером 7. 36 річний форвард забив перший гол у ворота «Паване» (південноамериканської збірної) з пенальті. «Рома» перемогла — 4:3. Під записку зустрічі 80 тисяч фанів, стоячи, аплодували овацією своєму улюбленцю Бруно.

Конті розпочав свою кар'єру в клубі «Рома» 1973 року і був дуже популярним серед столичної публіки. Цікаво, що північтоту пошуку до нього вливав нинішній тренер збірної Бразилі Роберто Фалькао, який був то заручений Конті по команді «Рома». Перший тайм він провів під охороною з Конті за «Рому».

У латиноамериканській команді грали уругвайці Даніель Фонтеса та Хосе Еррера, бразильці Луїза Жоао Паулу, Едмар, Жерсон...

Ще один ветеран італійської збірної Антоніо Маріні того ж дня провів прощальний матч у «місті Страдапарі» — Крмоні. Він кілька років виступав за туринський «Ювентус», після чого грав у «Болоньї».

Уточнюємо

Бог йому судда?

8:24 — з таким рахунком закінчилися нещодавно зустрічі долицької команди «Сміль» з американською «Орлі». Як досвідчений, перемогу святкували представники американського футболу зі штату Іллінойс. А пильнував що понах незвичку і надко жорстку для нас гру старшого пастора з Іллінойс Анатолія Кулешова, який вже провів... і за відгуками спеціалістів, як готиться, — судити матч зустрічі між професіоналами. Певне ж, такої думки про кваліфікацію долицької команди — арбітра І. Діаспер Бекон, граєць американських «Орлів», як кажуть, видніше, бо він ближче до Бога, дає Бекон пастор Євангелістський церкви.

ЮРІЙ ДОНКО.

КАРАТИСТИ ВСІХ КРАЇН...

Київські каратисти, які сподіваються стати квокушинкей, карують не тільки майстерність, а й міжконтинентальні зв'язки. Це й зрозуміло — у власному соку добре лише фрукти виростає.

Нещодавно президент Київської міської федерації нунто-текушинкей (як же — це президент республіканської) Станіслав Біликов був запрошений до Литви на проведення там виставки змагань каратистів. Як бачимо, не тільки не Українці відомі, що Біликов — єдиний в Радянському Союзі каратист, який отримав у Токио чорний пояс з двома золотими нашивками (тобто другий дан) з рук засновника стилю квокушинкей М. Омаї. Попри це, нашому землякові довелося добре. У Вільнюсі, Карнісі, Пеневежисі С. Біликов переправив близько 1500 спортсменів на предмет того, чи варто вони отримувати звання зрілого — іно. Оскільки більшість з етнічних, які продали етністичну, м'яку гру тому підготував, Біликов вступав і в розради від 10 до 7 го (навіщо ж убогий розради —!).

Зрозуміло, що віце-президент української республіканської федерації дуже цікаво, як розвивається карате квокушинкей у Литві. Його литовський колега Рімошас Камішас (у минулому — чемпіон СРСР із спортивного карате) одне відповідає на всі запитання біликова, був його добросовісний і дном. Як з'ясувалося, литовські каратисти нечасто відвідували від українських, тримаються вони в основному в орендованих залах, бачи не в А. От з'ясував литовські каратисти зі спортивними Угорщинами те особливо Польщі багаторічній місії.

Він до Литви сподіватиметься, поїхавши систематично, разом з каратистами української змагальної команди.

Цікаво й корисно з'ясувати також подальші команди українських каратистів до Угорщини. Ось що розповідає член київського клубу «Стерт», викладач фізкультури школи № 249 Олег Лавинський:

«Цього року у нас побу-

Перемога...

Фото Миколи БОЧКА.

вали відомі в Європі фаворити карате-квокушинкей Кельмен Фурко та Іштван Адам. Вони провели в Києві семінари, виставили українських тренерів й атлетів. І от тепер було організовано візит-відпочинок.

До української команди ввійшли два тренери і чотири спортсмени. Тренувальний збір було організовано в місті Солюке за участю нахальних іношніх особистих карате демио.

Спільним тренуванням керував Іштван Адам, ганя він

нас не жалючої. Два годинні тренування щодня, крос по сім кілометрів, приєднання до безжончності, ти сяди удари по мішках, жорсткі, мов стовбур дерева. Методика навчання технічних прийомів ніби добре знімає, Бо Адам, як і ми Слав Біликов, пройшов курс у самого Оамі і все ж, окремі прийоми для нас були новими — значить, чомусь ми вирости.

Іштван Адам обіцяв запрошити ще не один збір. А ми сказали, що знаємо чекати майже не його в Києві.

Олександр МАЛИШЕНКО.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради
Української РСРГоловний редактор
Сергій ПРАВДЕНКОРедколегія:
Олександр ВІЛИК
заступник головного редактораАнатолій ГОРЛОВ
заступник головного редактораОлександр ЕМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент
АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЯЛЕНКО
заступник головного редактораБорис СІДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДА
віце-директор
заступникНАД НОМЕРОМ
ПРАЦЮВАЛИ:Заступник головного редактора
Анатолій Горлов.Чергові редактори —
Василь Тутуль,
Віктор Косарчук.Автор матеріалу,
змішаний секретар —
Євген Українець.Виконавчий —
Олександр Бондаренко.Оформлення —
Володимир Кисельов.

Коректори:

Тамара Бештинська,
Наталія Висес,
Людмила Марозова,
Людмила Неска,
Антоніє Сильвестрова,
Людмила Славич,
Людмила Терещук.

Верстальники:

Тетяна Валков,
Алла Бондаренко,
Сергій Снажченко.

Ліногравці:

Віктор Процук,
Райса Гринюк.

Комп'ютер

«Радський Українець»
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.

Індент 60955.

Тираж 166.300.

Передплата ціною
за рік 19 крб. 00 цп.

Роз. 0315191.

Легка атлетика
«СТОМЕТРІВКА»
НЕ ЗА ГОРАМИ

Схоже, спис незабаром знову полетить за 100-метрову дистанцію. У всьому випадку, який рекордсмен світу Фінн Септо Петі, який нещодавно надіслав спис тисну «Сандік» «Чемпіон» на 98 метрів 36 сантиметрів, що вийшло з Хельсінкі кореспондент агентства Рейтер. Для цього, власне, рекордсмен, йому знадобиться лише «тарпа» погоні і трохи везіння. До того ж, переконаний Петі, його рекордний кинок в Пунналаді ні бути на метр-два дошки, якщо б йому повною мірою вдалося розбіг. Однак атлету ніяк не вдається розвинути так швидко, як він уперевор, задатий. Можливо, перший же вданий розбіг увінчається кинок «за 100 метрів»?

А в Лондоні попередній рекордсмен світу англійці Стив Ванді заявив, що сповнений рішучості побити рекорд Петі і навіть подолати 100-метровий бар'єр. «Я не чекаю чергового послання з Петі, хоча переконаний, що з оцім посланням я б не відступив. Але чекати не можу. Я ніяк, мов тигр у клітці, страшенно «зголодний» за змаганнями і з метеріями чекаю, коли двері клітки відкриються».

Вакіл, повідомляє з Лондона кореспондент агентства Ассошейтед Пресс, покладає великі надії на спис, за допомогою якого Петі встановив своєї рекорд. «Сандік-Чемпіон» Цей новий снаряд, передбачає англійський атлет, дасть йому як мінімум п'ять метрів «надбавки» в результаті.

ЧЕМПІОНАТ
ЗАПРОШУЄ
БЕРЛІН

Шляхою федерації Німеччини (ДСБ) претендує на проведення метку за швидковою кросу, яку відстоюватиме Герд Каспарс, і чемпіонат світу 93 серед жінок. Місцем проведення обидвух змагань, як повідомляє агентство ДПА, повинен стати Берлін.

Саме так ДСБ вирішила на своєму першому після об'єднання форумі та НДР конгресі, який відбувся в Сєвєрбрюні, До речі, в Берліні з 28 листопада по 5 грудня нинішнього року відбуватиметься змагання Міжнародної шквотвої федерації (ФІАДЕ).

На конгресі ДСБ її президентом знову одностойно обрано місте бремена Егона Літте. А спортивним директором ДСБ після 20-річного прелівня Хельмуте Неттерге став Хенс Адольф Крюцфельд.